6
1–c
27

BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE
6
2 F
55

Ex Bibliotheca
majori Coll. Rom.
Societ. Jesu

I. 10. d

11-C-12

6-1.c.27

41.5.15.

demptis quieſcẽtibus tertiæ. Vau futuro iunctum,ſi cum – ſubſcribitur, & cum ֲ, ſi verbũ ab א incipit,conuertit in præteritũ וַיֹּאמֶר וַיְדַבֵּר & dixit,& locutus eſt,וָאֲבָרֵךְ & benedixi. Hæc longius perſequi in animo non eſt, propterea quod prophetæ præterita pro futuris,& futura pro præteritis, propter ſummam rei certitudinẽ efferant.Idcirco magis arbitrio diligentis lectoris,ac in Sacris literis exercitati relinquẽdũ eſſet,quàm tractatione obſcurare, quæ ex ſe clara ſunt.Nam intemperantis & ſtulti hominis eſt,regulis circunſcribere velle, quæ percipi non poſſunt.

FINIS.

ſeba,vt וְדַבַשׁ וּשְׁמַרְתֶּם,aut incipit à literis בּוּמַף, vt וּבָנִיתִי וּמֹשֶׁה. recipit & ָ, præcipuè quũ copulat duo nomina, quorum ſecundum primam acuit, aut monoſyllabũ eſt, רֶכֶב וָסוּס שָׁמַיִם וָאָרֶץ. Admittit chiric cum ſequitur iod cum ſeba, & ſeba abiicitur,וִישַׁלַּח וִירַעְתֶּם. Iuxta gutturales aliquando ־, aliquando : admittit , וְעֶבֶד וְאִישׁ וַעֲבָדִים. Quin & iuxta gutturales habentes ∵ , cum cegol ſcribitur , וֶאֱמֶת וֶהֱשִׁיבְךָ. Cum nominibus diuinis iunctum,cum ··, וֵאלֹהִים. Eſt conuerſiuum præteriti in futurum, ſubſcriptum cum ſeba,vt וְשָׁמַר & custodiet. In primis & ſecundis perſonis præteriti ſingularis,cum וְ eſt conuerſiuum, migrat accentus ad vltimam, וְדִבַּרְתִּי & loquar; dem-

duobus cubitis ſuper faciẽ terræ. Interdum veritatis: vt, Quaſi vnigenitus à patre: &, Quaſi Sodoma fuiſſemus.

De *interiectionibus*.

הֶאָח euge, אֲהָה heu, אִי אַלְלַי ve, אֲבוֹי אוֹי ve.

De *coniunctionibus*. •

Aliquæ diſiunctiuæ, vt אוֹ vel.

Aliæ ſubcõtinuatiuæ, כִּי quoniam. Aliæ cauſales, לְמַעַן vt, עֵקֶב eo quòd, יַעַן. Aliæ dubitatiuæ, אִם ſi, אוּלַי forſan, פֶּן ne forte.

Aliæ aduerſatiuæ, כִּי quáuis, אַף כִּי quanuis.

ו interdum copulatiua, interdum conuerſiua reperitur. Cum copulat, omnia admittit puncta demptis chólem & ſurec. Nam ſurec admittit cũ incipit dictio à ſeba,

כְּמוֹכֶם הֶם. Alia temporis, עַתָּה nunc, כְּבָר iã, מָחָר מָחֳרַת cras, אֶתְמוֹל תְּמוֹל heri, שִׁלְשׁוֹם nudiustertius, פִּתְאוֹם ſubito. Alia negandi, אַיִן, אֵין. cōponitur אֵינִי אֶינְךָ אֵינָם אֵינֶנּוּ, vel אֵינֶנִּי. בְּלִי כַּל אַת לֹא nō. Alia affirmandi, כֹּה אוּלָם אָכֵן אָמְנָם.

Poſt has particulas לְמַעַן לֹא אַל בַּעֲבוּר אֲשֶׁר כִּי אִם פֶּן אֶת, imperatiuus non ſequitur, propterea præcepta decalogi negatiua dantur per futurũ, לֹא תִּרְצַח non occides.

הֲ aliquando eſt aduerbium interrogatiuum, vel admiratiuum, הֲשׁוֹפֵט nunquid iudex. Quando iungitur præterito relatiuum eſt, הֲשָּׂם qui poſuit.

כַּ interdum ſimilitudinis eſt, כַּשּׁוֹשַׁנָּה ſicut liliũ. Interdum cõiecturæ, כְּאַמָּתַיִם עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה quaſi duobus

עַד עַל תַּחַת in compoſitione ſingulari habent formam pluralis. תַּחְתִּי ſubtus me. אַחֲרֶיךָ poſt te. עָלַי ſuper me. לְפָנַי לְפָנֶיךָ ante me,& te. לְפִי ſecũdum. לְמוֹ ad. בְּמוֹ in,non cõponuntur. לְמַעְלָה ſupra. לְמַטָּה infra. רָחוֹק,חוּץ longe קָרוֹב, non componuntur, tamen additur eis ablatiuus pronominis primitiui in omni numero & genere. חוּץ מִמֶּנִּי præter me. חוּץ מִמְּךָ præter te. חוּץ מִכֶּם præter vos. חוּץ מֵהֶם præter illos.

De *aduerbiis*.

Aduerbia quædam ſunt deprecationis,נָא אָנָּא,quæſo. Alia demonſtrationis, הֵן & הִנֵּה. In compoſitione, הִנְנִי הִנְּךָ הִנּוֹ הִנָּה, הִנְּכֶם. Aliæ ſimilitudinis, כָּכָה ſic. כְּמוֹ ſicut, כָּמוֹנִי כָּמוֹךָ כָּמוֹהוּ כֹּה

כמוכם

פְּקַדְתּוּם ז

Participia cum nomina ſint,ab illis ſumunt compoſitionem, vt פּוֹקְדִי פּוֹקְדֵנִי, licet aliquando accipiat participium פּוֹקֵד, נִי à verbo.

Futurum.

אֶפְקוֹדְךָ אֶפְקָדְךָ

אֶפְקְדוֹ אֶפְקְדֵהוּ אֶפְקְדֶנּוּ

אֶפְקְדֶנָּה אֶפְקְדָהָ

Plur.

אֶפְקוֹדְכֶם אֶפְקָדְכֶם ז

אֶפְקְדֵם מוֹ ז

Si prima aut ſecunda gutturalis fuerit, ſecūda litera verbi cum ־ָ erit, אֶשְׁלָחֲךָ אֶשְׁכָּחֲךָ.

Imperatiuus & infinitiuus, Componuntur per punctorum tranſmutationem, à פְּקוֹד dices פָּקְדֵנִי viſita me. Cæterum infinitiuus cum nomen ſit, נִי non accipit

ditis patefaciam exemplis.

פְּקֻדָּה

פְּקֻדָּתְנִי

פְּקֻדָּתְךָ פְּקֻדֵּךְ

פְּקֻדָּתוֹ פְּקֻדָּתְהוּ פְּקֻדָּךְ

Plur.

פְּקֻדָּתְנוּ

פְּקֻדַּתְכֶם ו

פְּקֻדָּתָם פְּקֻדַּתְמוֹ ו

פְּקֻדַּת ſex ex ſe gignit pronomina.

פְּקֻדְּתִינִי

פְּקֻדְּתִיהוּ פְּקֻדְּתִיהָ

Plu.

פְּקֻדְּתִים ו

פְּקֻדְּתֶם & פְּקֻדְּתֶן ſex ſimiles omnino voces ex ſeſe procreant.

פְּקֻדְּתוּנִי

פְּקֻדְּתוּהוּ פְּקֻדְּתוּהָ

Plur.

פְּקֻדְּתוּנוּ

פקדתום

ſecundæ,ſex:primæ,octo. Mutatatio literæ primæ fere nulla eſt, niſi quòd ָ in ְ vertatur, תְּבִינֵנִי, pro תָּבִין. פְּקַדְתַּנִי, pro פְּקָדָה. אֶפְקוֹדֶה pro אֶפְקוֹד. Seba literæ ſecundæ in ַ, & ex illo in ָ vertitur, in tertiis præteriti perſonis, (pronomen דְּבַרְכֶם ſemper excipitur) vt פְּקַדְנִי פְּקַדְתַּנִי פְּקָדוּנִי. Si alia vocalis extiterit, intacta manet. פִּקְדַנִי הִפְקִידַנִי, In cæteras per totum præteritum compoſitiones ַ verbi proprium remanet, vt à פָּקַדְתְּ dices פְּקַדְתִּיךָ פְּקַדְתּוּנִי. Tertiæ literæ præteriti, פָּקַד & פָּקְדָה ex viginti compoſitionibus ſuis ſex cum ַ, nouem cum ָ ſcribuntur, reliquæ omnes (non ſolum quinque remanentes) nominū normam ſequuntur. quod vt clarè intelligas ſub-

ditis

שְׁעֲשַׁע שְׁעֲשַׁעְתָּ תְּ שְׁעֲשְׁעוּ תֶּם נוּ
שְׁעַשְׁעָה שְׁעֲשַׁעְתְּ ן

Participium.

מְשַׁעֲשֵׁעַ מְשַׁעֲשְׁעִים מְשַׁעֲשְׁעָה עוֹת

Futurum.

אֲשַׁעֲשַׁע תְּשַׁעֲשַׁע יְשַׁעֲשַׁע
תְּשַׁעֲשְׁעִי תְּשַׁעֲשַׁע
נְשַׁעֲשַׁע תְּשַׁעֲשְׁעוּ יְשַׁעֲשְׁעוּ
תְּשַׁעֲשַׁעְנָה תְּשַׁעֲשַׁעְנָה

Infinitiuus.

חֲמַרְמֹר שַׁעֲשׁוֹעַ

Omnia hæc verba irregularia, de quibus hucuſque dictum eſt, frequenter regulariter variantur. Ideo obnixé proſpiciendum ne obliqua regula recta cũ velis metiri, ab ſcopo aberres.

De compoſitione pronominis cum verbo.

Cum de affixis nominum ageremus

De verbis quatuor literarum, aut quinque.

Verba quatuor literarum fere ſunt cōiugationis ſecundæ, deriuantúrq; à quieſcētibus ה, aut duplicatis, vt à שָׁעָה, שִׁעֲשַׁע, & גִּלְגַּל à גָּלַל. Verba quatuor aut quinque literarum rara admodum apud Hebræos inueniuntur.

כִּלְכֵּל כִּלְכַּלְתָּ תִּי כִּלְכְּלוּ כִּלְכַּלְתֶּם לְנוּ
כִּלְכְּלָה כִּלְכַּלְתְּ

Participium.

מְכַלְכֵּל, vel מְכַלְכְּלִים מְכַלְכְּלָה
מְכַלְכֶּלֶת מְכַלְכְּלוֹת

Futurum, אֲכַלְכֵּל תְּכַלְכֵּל. imperat. & infinit. כַּלְכֵּל.

Paſsiua

Cum ⸫ in prima, vel ֲ, vt שֻׁעֲשַׁע, חֳמַרְמַר, vel שֳׁעֲשַׁע.

Præteritum.

Secunda,יֵרֶה & יִפָּה.particip.מְיַפֶּה.
futurũ,אֲיַפֶּה. imperat.יַפֵּה. infinit.
יַפּוֹת. Paſsiua,יֻפָּה יֻפֵּיתָ. futu.אֲיֻפֶּה.
infinit.יֻפּוֹת.particip.habit.מְיֻפֶּה.

Tertia coniugatio.

Præteritum,הוֹרָה הוֹרֵיתָ תִי הוֹרוּ.
particip.מוֹרֶה.

Futurum.

אוֹרֶה תּוֹרֶה יוֹרֶה נוֹרֶה תּוֹרוּ יוֹרוּ
תּוֹרִי תּוֹרֶה תּוֹרֶינָה תּוֹרֶינָה

Excluſo ה,אוֹר תּוֹר יוֹר נוֹר.

Imperatiuus.

הוֹרֵה הוֹרוּ הוֹרִי הוֹרֶינָה

Infinitiuus.

הוֹרוֹת

Paſsiua.

Præteritum,הוּרָה הוּרֵיתָ. particip.
מוּרֶה.futur.אוּרֶה.infinit.הוּרוֹת.
Quarta,הִתְיָרָה. particip.מִתְיָרֶה,&
reliqua.

De ver-

Infinitiuus, בֹּא.

Verbum יָרָה. Præteritum.

יָרָה יָרִיתָ יָרִיתִי יָרוּ יְרִיתֶם יָרִינוּ
יָרְתָה יָרִית

Participium.

יוֹרֶה יוֹרִים יוֹרָה יוֹרוֹת.

Futurum.

אִירֶה תִּירֶה יִירֶה נִירֶה תִּירוּ יִירוּ
תִּירִי תִּירֶי תִּירֶינָה תִּירֶינָה

Deficiente ה, אִיר תִּיר יִיר. & וַיִּיף pulchruit.

Imperatiuus.

יְרֵה יְרוּ יְרִי יְרֶינָה

Infinitiuus.

יְרוֹת יָרֹה בִּירוֹת כִּרוֹת לִירוֹת מִוּרוֹת

Paſsiua.

Præteritũ, נוֹרָה נוֹרֵיתָ. particip. נוֹרֶה נוֹרִים. futu. אוּרֶה תּוּרוּ יוּרוּ. imperat. & infinit. הוּרֶה. particip. habitus, יָרוּי יְרוּיִם יְרוּיָה יְרוּיוֹת.

Futurum.

אֶתֵּן תִּתֵּן יִתֵּן נִתֵּן תִּתְּנוּ יִתְּנוּ

תִּתְּנִי תִּתֵּן   תִּתֵּנָּה vel תִּתֵּנְנָה

Imperatiuus.

תֵּן תְּנוּ תְּנִי תְּנֶינָה

Infinitiuus.

נָתוֹן תֵּת בְּתֵת כְּ לְ מִ

Paſsiua.

נִתַּן נִתַּתָּ תִּי נִתְּנוּ נִתַּתֶּם נִתַּנּוּ vel נִתַּנְנוּ

נִתְּנָה נִתַּתְּ   ז

Participium,נִתָּן.futur.אֶנָּתֵן.im-
perat.& infinit.הִנָּתֵן.

בָּא

בָּא בָּא בָּאתָ בָּאוּ.particip.בָּא.

Futurum.

אָבֹא תָּבֹא יָבֹא נָבֹא

תָּבֹאִי תָּבֹא

תָּבֹאוּ יָבֹאוּ

תָּבֹאנָה vel תְּבוֹאֶינָה

Imperatiuus,בּוֹא בֹּאוּ בֹּאִי בֹּאֶינָה.

Infini-

יָלַל

In tertia,הֵילֵל.particip.מֵילֵל.futurũ,אֲלִילָה יְיֵלִיל.תְּיַלִילוּ. imperat. הֵילֵל הֵלִילוּ הֵלִילִי.

נָשָׂא

Futurum,אֶשָּׂא.imperat.שָׂא שְׂאוּ נְשָׂא. infinit. שְׂאֵת. Paſsiua,נְשָׂאֵינָה הִנָּשֵׂא.futu.אֶנָּשֵׂא.infinit.נִשֵּׂאת. Secunda,נִשָּׂא. Paſsiua,נִשָּׂא. Tertia,הִשָּׂא הִשֵּׂאתָ. Paſsiua, הֻשָּׂא הֻשֵּׂאת.futu.אַשִּׂא.infini. הַשִּׂא. Quarta,הִתְנַשֵּׂא הִתְנַשֵּׂאתָ. particip. מִתְנַשֵּׂא.futurũ,אֶתְנַשֵּׂא.imperat.& infinit.הִתְנַשֵּׂא.

Verbum נָתַן, per quod nullum aliud coniugatur.

נָתַן נָתַתָּ תִּי נָתְנוּ נְתַתֶּם נָתַנּוּ vel נָתַנְנוּ נָתְנָה נָתַתְּ ן

Participium.

נוֹתֵן נוֹתְנִים נוֹתְנָה,vel נוֹתֶנֶת נוֹתְנוֹת.

particip.habitus,מֻטֶּה.

Quarta coniugatio.

מִתְנַטֶּה.הִתְנַטָּה הִתְנַטֵּיתָ.particip., & reliqua.

De verbo יָצָא *cum ſimilibus.*

יוֹצֵא יוֹצְאִים.particip. יָצָא יָצָאתָ יָצְאוּ.
futurũ,אֵצֵא תֵּצֵא. imperat. צֵא צְאוּ
צְאֶינָה. infinit. יְצוֹא צֵאת. Paſsiua,
נוֹצָא נוֹצֵית. particip. נוֹצָא. futurũ,
אֶוָּצֵא.imperat.& infinit.הִוָּצֵא.
Secunda,יִצֵּא יִצֵּאתָ. particip.מְיַצֵּא.
infinit.יַצֵּא.Paſsiua,יֻצָּא.futu.אֲיֻצָּא.
infinit.יֻצָּא.particip.habit.מְיֻצָּא.
Tertia,הוֹצִיא הוֹצֵאתָ הוֹצִיאוּ. participiũ,מוֹצִיא. futu.אוֹצִיא תּוֹצִיא. Vel
אוֹצֵא תּוֹצֵא. impera.& infini.הוֹצֵא
הוֹצִיאוּ.Paſsiua,הוּצָא.

Quarta, הִתְיַצֵּא הִתְיַצֵּאתָ. particip.
מִתְיַצֵּא.

Præteritū, נָטָה נָטִיתָ נָטוּ נְטִיתֶם. particip. נֹטֶה. futu. אֶנָּטֶה תִּנָּטוּ יִנָּטוּ. Vel אֶנָּט תִּנָּט יִנָּט.

Imperatiuus.

הִנָּטֵה וְהִנָּט הִנָּטוּ הִנָּטִי הִנָּטֶינָה

Infinitiuus.

הִנָּטֵה הִנָּטוֹת

Particip. habitus

נָטוּי נְטוּיִם

Secunda coniugatio.

Præteritum, נִטָּה נִטִּיתָ תִּי. particip. מְנַטֶּה. futu. אֲנַטֶּה. Impera. נַטֵּה. infini. נַטּוֹת. paſsiua, נֻטָּה נֻטֵּיתָ. particip. נֻטֶּה. futu. אֲנֻטֶּה. infinit. נֻטּוֹת.

Tertia coniugatio.

הִטָּה הִטֵּיתָ תִי הִטּוּ. particip. מַטֶּה. futurū, אַטֶּה תַּטֶּה יַטֶּה. Vel אַט תַּט יַט. imperat. הַטֵּה וְהַט הַטּוּ. infinit. הַטֵּה הַטּוֹת. Paſsiua, הֻטָּה הֻטֵּיתָ. particip. הֻטֶּה futu. אֻטֶּה תֻּטֶּה. infiniti. הֻטּוֹת.

LIBER QVARTVS.

De ordinibus compoſitis.

VErba ex duobus ordinibus compoſita, variationẽ eorũ, ex quibus cõponuntur, verborũ, habent. נָטָה enim quo ad literam initialem נָגַשׁ, quo ad extremam גָּלָה, ſequitur rationem. Nõ raro tamen nobis fucũ faciet hæc analogia, ſi errori obuiam quoties locus inciderit, non occurrerimus.

נָטַה

Futurum, אֶטֶּה תִּטֶּה. Vel אֶט תֵּט יֵט נֵט. Vel וַיֵּז, diſperſit.

Imperatiuus.

נְטֵה נְטוּ נְטִי נְטֶינָה

Infinitiuus.

נְטוֹת נְטֹה

Paſsiua.

Præter-

Participium.

מֵסֵב וְמֵסֵב מְסִיבִּים מְסִבָּה מְסִבּוֹת

Futurum.

אָסֵב תָּסֵב יָסֵב נָסֵב תָּסֵבּוּ יָסֵבּוּ
תָּסֵבִּי תָּסֵב תְּסֻבֶּינָה וְתְסֻבֶּינָה

Cere in ∵ tranſit, quando vau mutat accẽtum, וַיָּרֶק וַיָּגֶל. & cum ‒ in prima, ſequente dagues, אֲסֵב. תֲּסֵב.

Imperatiuus.

הָסֵב הָסֵבּוּ הָסֵבִּי הֲסִבֶּינָה

Infinitiuus.

הָסֵב בְּ כְּ לְ מֵ

Particip. habitus.

מוּסַב מוּסַבִּים

Paſsiua.

אוּסַב הוּסַב

Quarta coniugatio.

Præteritũ, הִתְסַבֵּב הִתְסַבַּבְתָּ. participium, מִתְסַבֵּב. futurum, אֶתְסַבֵּב.

Liber

Vel aliter,אָסוֹב תָּסוֹב תְּסוּבֶנָה.vel יֵרַךְ אֵקַל תֵּקַל, præſertim præſente gutturali יֵחַתּוּ.

Imperatiuus.

הָסֵב וְתָסוֹב וְהָסֵב הָסֵבוּ הָסֵבִּי הָסֵבֶּינָה

Infinitiuus.

הָסֵב הָסוֹב בְּ כְּ לְ מֵ

Particip.habitus.

סוֹב סוֹבִים סוֹבָה סוֹבוֹת

Secunda coniugatio.

Regulariter hæc verba in ſecunda variãtur.In præterito סִבֵּב,præſenti מְסַבֵּב,futuro אֲסַבֵּב,imperati. סַבֵּב,infiniti.מְסַבֵּב .בְּ כְּ לְ. Paſsiua, סֻבַּב,futu.אֲסֻבַּב,infinit.סֻבֹּב. particip.habitus,מְסֻבָּב.

Tertia coniugatio.

הֵסַב הֲסִבּוֹתָ תִּי הֵסֵבּוּ הֲסִבּוֹתֶם הֲסִבּוֹנוּ
הֵסֵבָּה הֲסִבּוֹת ן

habet & הֵסַב·

Partici-

Interdum additur vau, & cum retrahat accentum, breue efficit chólem. nam mutatur in ֶ:, quan quá ֶ tantum ſcribatur, וַיָּחֶם וַנָּסָב.

Imperatiuus.

סוֹב סוֹבּוּ סוֹבִּי סֻבֶּינָה

Infinitiuus.

סוֹב בְּ כְּ לָ מִ

Paſſiua

נָסַב נְסַבּוֹתָ תִּי נָסַבּוּ נְסַבּוֹתֶם נְסַבּוֹנוּ

נָסַבָּה נְסַבּוֹת ז

Interdum hac forma inuenitur נָסְבָּה inuenitur נָסַבָּה . נָמֹג נָגוֹ נָמֵס נָבְלָה.

Participium.

נָסָב נְסַבִּים נְסַבָּה נְסַבּוֹת

Et cum cere, נָמֵס נְמֵסִים.

Futurum.

אֶסַב תִּסַּב יִסַּב נִסַּב תִּסַּבּוּ יִסַּבּוּ

תִּסַּבִּי תִּסַּב תִּסַּבְנָה תִּסַּבְנָה

Vel

Imperatiui.

הֱיֵה הֱיוּ הֱיִי הֱיֶינָה

חֲיַה חְיוּ חֱיוּ חֱיֶינָה

Infinitiui.

הָיוֹה הָיוֹת   חָיוֹ

Paſsiua.

נִהְיָה נִהְיֵיתָ תִּי נִהְיוּ נִהְיִיתֶם נִהְיִינוּ

נִהְיְתָה נִהְיֵית   ז

Participium.

נִהְיֶה נִהְיִים נִהְיָה נִהְיוֹת

De verbis duplicatis.

סַב סַבּוֹתָ סַבּוֹתִי סַבּוּ סַבּוֹתֶם סַבּוֹנוּ

סַבָּה סַבּוֹת   ז

Participium.

סַב סַבִּים סַבָּה סַבּוֹת

Futurum.

אָסוֹב תָּסוֹב יָסוֹב

תָּסוֹבִּי תָּסוֹב

נָסוֹב תָּסוֹבּוּ יָסוֹבּוּ

תְּסֻבֶּינָה, vel תָּסוֹבְנָה

Inter-

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Ablato ה, אֶתְגַּל תִּתְגַּל יִתְגַּל נִתְגַּל.

Imperatiuus.

הִתְגַּלֵּה הִתְגַּלּוּ הִתְגַּלִּי הִתְגַּלֶּינָה. Sine ה, הִתְגַּל.

Infinitiuus.

הִתְגַּלּוֹת בְּכְּלְמְ

De verbo הָיָה & חָיָה,

הָיָה הָיִיתָ הָיִיתִי הָיוּ הֱיִיתֶם הָיִינוּ

הָיְתָה הָיִית

חָיָה חָיִתָ חַיִּתִי

Participium.

הֹוֶה הוֹיִם הֹוָה הוֹוֹת

חַי חַיִּם חַיָּה חָיוֹת

Futurum.

אֶהְיֶה תִּהְיֶה יִהְיֶה

תִּהְיִי תִּהְיֶה

נִהְיֶה תִּהְיוּ יִהְיוּ

תִּהְיֶינָה

Sine ה, אֱהִי תְּהִי יְהִי נְהִי. & à

אֶחְיֶה תִּחְיֶה, ה. & cum ה, אֶחִי תְּחִי, חָיָה

Impera-

Infinitiuus.

הַגְלֵה הַגְלוֹת בְּכְלְם·

Prima exiſtẽte gutturali, : verti in ־: in his quatuor tẽporibus, crebro repetitum eſt. מַעֲלֶה אַעֲלֶה הַעֲלֵה.

Paſsiua.

Præteritum, הָגְלָה הָגְלֵיתָ. participiũ, הָגְלֶה. futurũ, אָגְלֶה תָּגְלֶה. Infini. הָגְלוֹת. particip. habitus, מָגְלֶה.

Quarta coniugatio.

הִתְגַּלָּה הִתְגַּלֵּיתָ תִי הִתְגַּלּוּ הִתְגַּלֵּיתֶם נוּ
הִתְגַּלֵּיתָה הִתְגַּלֵּית ז

Participium.

מִתְגַּלֶּה מִתְגַּלִּים מִתְגַּלָּה מִתְגַּלּוֹת.

Futurum.

אֶתְגַּלֶּה תִּתְגַּלֶּה יִתְגַּלֶּה
תִּתְגַּלִּי תִּתְגַּלֶּה
נִתְגַּלֶּה תִּתְגַּלּוּ יִתְגַּלּוּ
תִּתְגַּלֶּינָה תִּתְגַּלֶּינָה

Ablato

גְּלוֹת

Tertia coniugatio.

הִגְלָה הִגְלֵיתָ תִי הִגְלוּ הִגְלֵיתֶם הִגְלֵינוּ
הִגְלְתָה הִגְלֵית ן

Cum gutturali in prima, הֶעֱלָה
הֶעֱלֵיתָ. cum res, הָרְאָה.

Participium.

מַגְלֶה מַגְלִים מַגְלָה מַגְלוֹת

Futurum.

אַגְלֶה תַּגְלֶה יַגְלֶה
תַּגְלִי תַּגְלֶה
נַגְלֶה תַּגְלוּ יַגְלוּ
תַּגְלֶינָה תַּגְלֶינָה

Abſque ה hæc eius forma, אֶגֶל
תֶּגֶל יֶגֶל נֶגֶל. cum gutturali in pri-
ma תַּעַל. in ſecūda, תֶּמַח, & יַפְתְּ יֵרְדְּ
תַּשְׁקְ.

Imperatiuus.

הַגְלֵה הַגְלוּ הַגְלִי הַגְלֶינָה, Sine ה,
הַעַל הֶגֶל.

Infini-

Ablato ה, אֲגַל תְּגַל יְגַל נְגַל.

Imperatiuus.

גַּלֵּה גַּלּוּ גַּלִּי גַּלֶּינָה

Sine ה, גַּל צַר נַס.

Infinitiuus.

גַּלֵּה גַּלּוֹת בְּגַלּוֹת כְּ לְ מִ

Paſsiua.

גֻּלָּה גֻּלֵּיתָ גֻּלֵּית גֻּלּוּ גֻּלֵּיתֶם גֻּלֵּינוּ
גֻּלְּתָה גֻּלֵּית ז

Participium.

גֻּלֶּה גֻּלִּים גֻּלָּה גֻּלּוֹת

Cnm media gutturalis extiterit, ∴ mutabitur in chólem, רֹחָה, וֹרֶה רֹחוּ.

Futurum.

אֲגֻלֶּה תְּגֻלֶּה יְגֻלֶּה
תְּגֻלִּי תְּגֻלֶּה
נְגֻלֶּה תְּגֻלּוּ יְגֻלּוּ
תְּגֻלֶּינָה תְּגֻלֶּינָה

Infinitiuus

גֻּלּוֹת

Infinitiuus.

חָגְלֶה הָגָּלוֹת בְּכָל מֵהִגָּלוֹת

Literarum accidentalium chiric verti in ·· in his tribus temporibus, exiſtente prima gutturali, vel res, dictum eſt iam, vt תֵּרָאֶה הֵעָלוֹת הֵעָלוּ יֵרָוֶה.

Particip. habitus.

גָּלוּי גְּלוּיִם גְּלוּיָה גְּלוּיוֹת

Secunda coniugatio.

Præteritum.

גִּלָּה גִּלִּיתָ גִּלִּיתִי גִּלּוּ גִּלִּיתֶם גִּלִּינוּ

גִּלְּתָה גִּלִּית

Participium.

מְגַלֶּה מְגַלִּים מְגַלָּה מְגַלּוֹת

Futurum.

אֲגַלֶּה תְּגַלֶּה יְגַלֶּה

תְּגַלִּי תְּגַלֶּה

נְגַלֶּה תְּגַלּוּ יְגַלּוּ

תְּגַלֶּינָה תְּגַלֶּינָה

גְּלֵה גְּלוּ גְּלִי גְּלֶינָה

Infinitiuus.

גְּלֹת בִּגְלוֹת כְּלֹם

Paſsiua.

נִגְלָה נִגְלֵיתָ תִי נִגְלוּ נִגְלֵיתֶם נִגְלֵנוּ

נִגְלְתָה נִגְלֵית

Participium.

נִגְלֶה נִגְלִים נִגְלָה נִגְלוֹת

Prima gutturali exiſtente, nun & gutturalis cum duplici ∵ , vel – ſcribuntur. נַעֲלָה נַעֲלֵיתָ נַעֲלֶה נַעֲלִים נֶחֱרָה נֶחֱלָה.

Futurum.

אֶגָּלֶה תִּגָּלֶה יִגָּלֶה

תִּגָּלִי תִּגָּלֶה

נִגָּלֶה תִּגָּלוּ יִגָּלוּ

תִּגָּלֶינָה תִּגָּלֶינָה

אֶגַּל תִּגַּל יִגַּל נִגַּל

Imperatiuus.

הִגָּלֶה הִגָּלוּ הִגָּלִי הִגָּלֶינָה, vel הִגַּל.

Infini-

נִגְלֶה תִּגְלוּ יִגְלוּ
תִּגְלֶנָה תִּגְלֶנָה

Prima exiſtente ע aut ח cum duplici ∵ , vt אֶחֱוֶה תֶּחֱוֶה יֶחֱוֶה , aut ־, vt אַעֲלֶה תַּעֲלֶה,omnes perſonæ ſcribuntur. Et ſi eædem literæ primũ vel ſecundum locum tenuerint,ſi ה finale aufertur (quod ſæpe fit in quatuor primis perſonis, præſertim cum vau coniunctio illis annectitur) in literis accidentalibus habebunt ‥,aut ־,aut chiric, ſequẽte ־ , יַשַׁע יִמַּח יַעַל יַחוּ יִחַר יַחַץ , תֵּתַע יַעַט. Verũ ſine gutturali hæc earũ forma, אֶגֶל תִּגֶל יִגֶל נִגֶל. Addito vau accentus retrahitur ad primam וַיָּחַל וַיִּפֶן וַתֵּשַׁע, habet & hãc formam futurum hoc.וְיֵרְדְּ dominabitur,וַיֵּבְךְּ וַיִּשְׁתְּ.

Imperatiuus.

מָלֹא מִלְאוּ מַלְאִי מְלֶינָה, Infinitiuus, מָצָא.reliqua vt מְלֹאת.

Quieſcentia ה,vt גָּלָה.

Præteritum.

גָּלָה גָּלִיתָ תִי גָּלוּ גְּלִיתֶם גָּלִינוּ
גָּלְתָה גָּלִית ן

Quatuor hæc verba regulariter ſcribuntur & variantur, תָּמַה גָּבַהּ נָגַהּ כָּמַהּ. Dices enim, כָּמַהְתָּ תִי, in futu. אֶתְמַה יִתְמְהוּ, tertia perſona pluralis, & ſingularis fœminina mutant ה in iod, חָסְיָה חָסָיוּ. Quod aliis etiam accidit temporibus, vt יִגְלָיוּן. ratio eſt, quia literæ otioſæ permutantur inter ſe.

Participium.

גּוֹלֶה גּוֹלִים גּוֹלָה גּוֹלוֹת cum ∵.

Futurum.

אֶגְלֶה תִּגְלֶה יִגְלֶה
תִּגְלִי תִּגְלֶה

Imperatiuus.

מְצָא מִצְאוּ מִצְאִי מְצֶינָה

Infinitiuus.

מְצֹא מְצֹאת בְּכִלְמ

Paſsiua.

נִמְצָא נִמְצֵאתָ תִי נִמְצְאוּ נִמְצֵאתֶם נוּ

נִמְצְאָה נִמְצֵאת ן

In præteritis omnibus vocalis א præcedēs erit ··. futurum, אֶמְצָא. infinit. הִמָּצֵאת. Secūda מִצֵּא מְמַצֵּא אֲמַצֵּא. paſsiua, מֻצָּא אֲמֻצָּא. Tertia, הִמְצִיא אַמְצִיא הַמְצֵא הַמְצִיאוּ. paſsiua, אֻמְצָא. præteritū, הֻמְצָא. Quarta, הִתְמַצֵּא אֶתְמַצֵּא הִתְכַצֵּאת

Actiua verbi מָלֵא.

מָלֵא מָלֵאתָ תִי מָלְאוּ מְלֵאתֶם מָלֵאנוּ

מָלְאָה מָלֵאת ן

Participium.

מָלֵא מְלֵאִים מְלֵאָה מְלֵאוֹת

Futurum, אֶמְלָא תִּמְלָא. Imperat.

חָבֵן בְּ כְּ לְ מְ

Paſsiua.

Præteritũ & particip.הוּבַן. futurum אוּבַן. infinitiuus הוּבַן.

Quieſcentia áleph, vt מָצָא.

Quieſcentia tertiæ ſiue in א, ſiue in ה finiantur, duplex ֶ in the mate ſibi vendicant, niſi pauca illa in א finita, quæ cere habent in ſecũda & in ה, quæ ־, excipiãtur.

מָצָא מָצָאתָ תִי מָצְאוּ מְצָאתֶם מָצָאנוּ

מָצְאָה מָצָאת ן

Participium.

Cum ·· מוֹצְאָה מוֹצֵא מוֹצְאִים

vel מוֹצֵאת מוֹצְאוֹת

Futurum.

אֶמְצָא תִּמְצָא יִמְצָא

תִּמְצְאִי תִּמְצָא

נִמְצָא תִּמְצְאוּ יִמְצְאוּ

תִּמְצֶינָה תִּמְצֶינָה

Impe-

Aliquando ·:: in omnibus accidentalibus הֶקִיץ הֱקִיצוֹתָ. Quin & cere perpetuo per hoc tempus ſeruato, ſequente י. in tertiis per ſonis, in reliquis ـ, הֵבִין הֵבַנְתָּ הֵבִינוּ.

Participium.

מֵבִין מֵבִינִים מֵבִינָה מֵבִינוֹת

Futurum.

אָבִין תָּבִין יָבִין נָבִין תָּבִינוּ יָבִינוּ
תָּבִינִי תָּבִין תְּבֶנָה vel תְּבִינֶנָה

Quatuor primæ perſonæ ſæpe mutāt י. in ··, vt in regularibus dixi. אָבֵן תָּבֵן יָבֵן. Et cum ו mutat accentum, in ·:· וַיָּשֶׁב וַיָּרֶק. & adhuc ·· in ـ יָצַר תָּנַח & accētu retracto ad primā, præſente vau וַיָּנַח וַיָּצַר.

Imperatiuus.

הָבֵן הָבִינוּ הָבִינִי הֲבִינֶנָה vel הָבֵנָּה

Infinitiuus.

Particip. habitus.

בון בונים בונה בונות

Secunda & quarta coniugatio.

Coniugatio hæc ſecunda (vt quartæ omnes) habet vtráque ſignificationem, vnica voce duntaxat, hac forma, בוֹנֵן, geminata tertia litera ob dagues omiſſum, eo quòd poſt quieſcentem non poteſt poni. Dicendum erat בִּנֵּן, & cum malum reddat ſonum mutant in בוֹנֵן, additíſque literis accidentalibus ſecũdæ vel quartæ cõiugationis huic præterito facile illas efficies, vt הִתְבּוֹנֵן : מְבוֹנֵן אֲבוֹנֵן מִתְבּוֹנֵן. Participiũ habitus in quarta nõ inuenitur, in ſecũda formatur ab actiuo ·· in ֶ verſo מְבוֹנָן.

Tertia coniugatio.

הֵבִין הֲבִינוֹתָ תִי הֵבִינוּ הֲבִינוֹתֶם נוּ

הֲבִינָה הֲבִינוֹת ז

Imperatiuus.

בּוֹן בּוֹנוּ בּוֹנִי בּוֹנָה vel בּוֹנֶנָה

Aliquádo שׁוּבְנָה, ſæpe בִּין מוּל קוּם.

Infinitiuus.

בִּין בּוֹן קוֹם בְּכְלָם

Paſsiuum.

נָבוֹן נְבוּנוֹתָ נוֹתִי נָבוֹנוּ נְבוּנוֹתֶם נוֹנוּ

נָבוֹנָה נְבוֹנוֹת ז

Participium.

נָבוֹן נְבוֹנִים נְבוֹנָה נְבוֹנוֹת

Futurum.

אֶבּוֹן תִּבּוֹן יִבּוֹן נִבּוֹן תִּבּוֹנוּ יִבּוֹנוּ

תִּבּוֹנִי תִּבּוֹן תִּבּוֹנָה vel תִּבּוֹנֶנָה

Imperatiuus.

הִבּוֹן הִבּוֹנוּ הִבּוֹנִי הִבּוֹנֶנָה

Infinitiuus.

הִבּוֹן בְּכְלֶם

Exiſtente prima gutturali, aut res, hæc tria tempora habent ·· in accidentalibus תֵּעוֹר יֵעוֹר.

Particip.

Participium.

בָּן בָּנִים בָּנָה בָּנוֹת

Scribuntur hæc verba etiam cum ·· in tertiis perſonis præteriti, & in participio, מֵת מֵתוּ מֵתִים. Quin & cum cholem in amborũ temporum omnibus perſonis. אוֹר אוֹתָ זוֹר בּוֹשׁ. בָּן præteriti & præſentis, niſi ex ſentẽtia dignoſci non poſſunt. Sed בָּנָה cum acuit vltimam, præſentis: cum primá, præteriti eſſe memento.

Futurum.

אָבוֹן תָּבוֹן יָבוֹן נָבוֹן תָּבוֹנוּ יָבוֹנוּ
תָּבוֹנִי תָּבוֹן תָּבוֹנָה תָּבוֹנָה

Non raro cum ו inuenitur, videlicet אָקוּם תָּקוּם יָקוּם. Verum cũ cholem habet, aduentu vau retrocedit accentus ad primam, & cholem in ָ: mutatur וַיָּקָם וַיָּעָף.

Impera-

Infinitiuus.

הוֹשֵׁב בְּהוֹשִׁיב כְּ לְ מֵ

Paſsiuum.

Præteritum,הוּשַׁב,futurū, אוּשַׁב. infinit.הוּשַׁב. In nullo tamen differt à paſsiua monoſyllaborum, & duplicatorum. הוּבַן , videlicet & הוּסַב . propterea aſpiciendum ne nobis imponant.

Quarta coniugatio.

הִתְיַשֵּׁב regulariter variatur, aliquando tamen iod in ו mutatur, הִתְוַשֵּׁב nulla in punctis facta mutatione.

Quieſcētia ſecūdæ,vt בּוֹן. Actiua.

בָּן בַּנְתָּ בַּנְתִּי בָּמ בַּנְתֶּם בַּנוּ vel בַּנְנוּ

בָּנָה בַּנְתְּ ו

In tertiis perſonis cum ָ,in reliquis cum ־, duplicata cum ־ in omnibus.

Partici-

הֻוְשַׁב הֻוְשְׁבוּ הֻוְשְׁבִי הֻוְשַׁבְנָה

Infinitiuus.

הֻוְשַׁב בְּ כְּ לְ מְ

Particip. habitus.

יָשׁוּב יְשׁוּבִים

Secunda coniugatio יֵשֵׁב מְיַשֵּׁב אֲיַשֵּׁב, cum regulariter varietur, nō opus eſt in illa immorari.

Tertia coniugatio.

הוֹשִׁיב שַׁבְתָּ תִּי הוֹשִׁיבוּ הוֹשַׁבְתֶּם בְנוּ
הוֹשִׁיבָה הוֹשַׁבְתְּ ז

Præſens.

מוֹשִׁיב מוֹשִׁיבִים מוֹשִׁיבָה מוֹשִׁיבוֹת

Futurum.

אוֹשִׁיב תּוֹשִׁיב יוֹשִׁיב
תּוֹשִׁיבִי תּוֹשִׁיב
נוֹשִׁיב תּוֹשִׁיבוּ יוֹשִׁיבוּ
תּוֹשֵׁבְנָה תּוֹשֵׁבְנָה

Imperatiuus.

הוֹשֵׁב הוֹשִׁיבוּ הוֹשִׁיבִי הוֹשֵׁבְנָה

Infini-

רַע שֵׁב שְׁבוּ   שְׁבִי שֵׁבְנָה.

Infinitiuus & gerundia.

רְעַת רֵעָה שֵׁב vel שֶׁבֶת בְּשֶׁבֶת כְּלָם.

Imperatiuus hic & infiniti.ſimiles ſunt iiſdem temporibus verbi נָגַשׁ, ideo videndum ne erres.

In paſsiua

Iod in vau mutatur, & quieſcit in præterito, & præſenti, deinceps mutatur in vau mobile, nec mirum cum literæ אֱהֱוִי permutētur inter ſe, vt videre eſt in גָּלָה.

נוֹשַׁב בְּתָ תִּי נוֹשְׁבוּ נוֹשַׁבְתֶּם נוֹשַׁבְנוּ

נוֹשְׁבָה נוֹשַׁבְתְּ   ז

Participium.

נוֹשָׁב נוֹשָׁבִים נוֹשָׁבָה וְנוֹשֶׁבֶת נוֹשָׁבוֹת

Futurum.

אֶוָּשֵׁב תִּוָּשֵׁב יִוָּשֵׁב נִוָּשֵׁב תִּוָּשְׁבוּ יִוָּשְׁבוּ

תִּוָּשְׁבִי תִּוָּשֵׁב   תִּוָּשַׁבְנָה תִּוָּשַׁבְנָה

Imperatiuus.

לַקּוֹחַ קַחַת

Paſsiuum.

נִקַּח תָּ תִּי נִקְּחוּ נִקַּחְתֶּם נִקַּחְנוּ
נִקְּחָה נִקַּחְתְּ ו

De *quieſcentibus iod.*

Verba quieſcentia iod in præterito & participio regulariter variantur. Eorum futurum ſic.

אֵשֵׁב תֵּשֵׁב יֵשֵׁב נֵשֵׁב תֵּשְׁבוּ יֵשְׁבוּ
תֵּשְׁבִי תֵּשֵׁב. תֵּשַׁבְנָה תֵּשַׁבְנָה

Hæc eius forma quando quieſcit iod. Verùm cùm coniunctio vau illi adiungitur, mutat accentum, & ·· ſecundum mutatur in cegol, וַיֵּשֶׁב וַיֵּלֶךְ. Cùm iod ocioſa manet, literæ accidentales ſubſcribuntur cum chiric, ſequente ‾. תִּיקַן יִירַשׁ. Idem fit cum vltima gutturalis extiterit. אֵרַע תֵּרַע.

Imperatiuus.

הִנָּגֵשׁ הִנָּגְשִׁי

הִנָּגְשׁוּ הִנָּגַשְׁנָה

Infinitiuus.

הִנָּגֵשׁ בְּ כְּ לְ מֵ.

Participium habitus.

נָגוּשׁ נְגוּשִׁים נְגוּשָׁה נְגוּשׁוֹת

Secunda cōiugatio ,actiua, נִגַּשׁ מְנַגֵּשׁ . paſsiua, נֻגַּשׁ אֲנֻגַּשׁ , quarta, הִתְנַגֵּשׁ regulariter variantur . In tertia הִגִּישׁ מַגִּישׁ אַגִּישׁ,vel אַגֵּשׁ,impera.& infinit.הַגֵּשׁ בְּהַגִּישׁ.Paſsiua eius in literis accidentalibus habet ∵, quia poſt ſequitur dagues הֻגַּשׁ מֻגָּשׁ אֻגַּשׁ

Huic affinis eſt verbum לָקַח. in futuro; אֶקַּח תִּקַּח יִקַּח נִקַּח תִּקְחוּ יִקְחוּ

תִּקְחִי תִּקַּח תִּקַּחְנָה תִּקַּחְנָה

Imperatiuus.

קַח קְחוּ קְחִי קַחְנָה

Infinitiuus.

לקוח

Infinitiuus & Gerundia.

גֵּשׁ גֶּשֶׁת בְּגֶשֶׁת כְּגֶשֶׁת לָגֶשֶׁת מִגֶּשֶׁת

cum gutturali לָטַעַת.

Paſſiuum præteritum.

נִגַּשׁ נִגְּשָׁה

נִגַּשְׁתָּ נִגַּשְׁתְּ

נִגַּשְׁתִּי

נִגְּשׁוּ

נִגַּשְׁתֶּם ן

נִגַּשְׁנוּ

Participium.

נִגָּשׁ נִגָּשִׁים נִגָּשָׁה נִגֶּשֶׁת נִגָּשׁוֹת

Futurum.

אֶנָּגֵשׁ אֶנָּגְשָׁה

תִּנָּגֵשׁ תִּנָּגְשִׁי

יִנָּגֵשׁ תִּנָּגֵשׁ

נִנָּגֵשׁ

תִּנָּגְשׁוּ תִּנָּגֵשְׁנָה

יִנָּגְשׁוּ תִּנָּגֵשְׁנָה

Imperatiuus.

הנגש

אֶגַּשׁ או אֶגְּשָׁה

תִּגְּשִׁי תִּגַּשׁ

תִּגַּשׁ יִגַּשׁ

נִגַּשׁ או נִגְּשָׁה.

תִּגַּשְׁנָה תִּגְּשׁוּ

תִּגַּשְׁנָה יִגְּשׁוּ

aut cum cholem, אֶפּוֹל תִּפּוֹל יִפּוֹל

Exiſtente ſecunda verbi litera gutturali, erunt hæc verba perfecta: quia dagues in gutturali non poteſt poni. Si nũ aufertur, תִּנְאַף יִנְעַם. Demptis paucis, in quibus nun manet virtute in ·· יֵחַת תֵּחֹם. Si à iod verba incipiunt ſequente צ, frequentiſsimè ſunt defectiua, non quieſc ntia. יָצַג יָצַק יָצַר אֶצֹּר, & verbum יָקַם, dempto יָצָא.

Imperatiuus.

גְּשִׁי גַּשׁ גֶּשׁ

גַּשְׁנָה גְּשׁוּ

Omnes regulæ dictæ in verbis regularibus tenent in irregularibus, ſi conditiones in regulis poſitæ concurrant, vt ſi chiric præcedat, & ſequatur gutturalis, in ∵ vel −, vel ·· vertitur, & in aliis ſimiliter, applicãdo regulas primæ ad primam, ſecundæ ad ſecundã cõiugationem, actiuæ ad actiuã, paſsiuæ ad paſsiuam.

LIBER TERTIVS. DE *Verbis irregularibus.* *De Verbis defectiuis nun, primæ literæ.*

Actiua primæ.

PRæteritum ac præſens regulariter variantur. Deinceps nun amittitur, ac eius loco dagues in ſecũda verbi ſubrogatur.

Futurum.

נשא

נִתְפַּקֵּד וְנִתְפַּקְּדָה

תִּתְפַּקְּדוּ תִּתְפַּקֵּדְנָה

יִתְפַּקְּדוּ תִּתְפַּקֵּדְנָה

Imperatiuus.

הִתְפַּקֵּד וְהִתְפַּקְּדָה הִתְפַּקְּדִי

הִתְפַּקְּדוּ הִתְפַּקֵּדְנָה

Infiniti.& gerundia.

הִתְפַּקֵּד בְּהִתְפַּקֵּד כְּהִתְפַּקֵּד לְהִתְפַּקֵּד מֵהִתְפַּקֵּד

ת ſuperadditum præponitur ſemper primæ literæ verbi,niſi prima litera fuerit harum aliqua ש ס ז ץ. Nam ſi à ש vel ס verbum incipit, ת poſtponitur הִשְׁתַּכֵּחַ הִשְׁתַּמֵּר מִשְׁתַּמֵּר. Si à ץ, ת in ט vertitur הִצְטַדֵּק. Si à ז, ת mutatur in ד, quod magis Chal. quàm Hebraicũ eſt. hæc de verbis regularibus dixiſſe ſufficiat.

Appendix.

cogitauit cum illo, & Exod. 33, וַיִּתְנַצְּלוּ אֶת עֶדְיָם, pro מִן, ſpoliauerunt ſe ab ornamentis ſuis. Quidam dicunt actiuam & paſsiuam ſignificationẽ voce hac vnica cõprehendi.

Præteritum.

הִתְפַּקֵּד הִתְפַּקְּדָה
הִתְפַּקַּדְתָּ הִתְפַּקַּדְתְּ
הִתְפַּקַּדְתִּי
הִתְפַּקְּדוּ
הִתְפַּקַּדְתֶּם
הִתְפַּקַּדְנוּ

Participium.

מִתְפַּקֵּד מִתְפַּקְּדָה מִתְפַּקֶּדֶת
מִתְפַּקְּדִים מִתְפַּקְּדוֹת

Futurum.

אֶתְפַּקֵּד אוֹ אֶתְפַּקְּדָה
תִּתְפַּקֵּד תִּתְפַּקְּדִי
יִתְפַּקֵּד תִּתְפַּקֵּד
נִתְפַּקֵּד

בִּכְלָם non recipit הֻפְקַר.

Particip. habitus.

מוּפְקָר מוּפְקָרִים מוּפְקָרָה vel מוּפְקֶרֶת, מוּפְקָרוֹת.

Si prima litera fuerit gutturalis, in tota hac paſſiua gutturalis ſubſcribetur cum ֳ, & accidentalis illi præcedens cum ָ הָעֳמַד מָעֳמָד תָּעֳמַד יָעֳמַד

Quartæ coniugationis.

Signum eſt הִתְ cum dagues in media litera ſubſtantiali. In punctis eandem habet formã, quàm piel. Modus ſignificandi eſt intrãſitiuus, nec trãſitiua reperiũtur in hac cõiugatione, quia iã extra ſe exirent, הִתְקַדֵּשׁ, ſanctificauit ſe. Si alicubi cum perſona patienti reperiatur, vt Gene. 37, וַיִּתְנַכְּלוּ אוֹתוֹ, pro אוֹתוֹ accipiendum eſt, id eſt,

הָפְקַרְתֶּם	ז
הָפְקַרְנוּ	

Participium.

הָפְקָר דִים הָפְקָרָה אוֹ הָפְקֶרֶת הָפְקָרוֹת

Aliqui aiũt participium hoc minime in ſcriptura inueniri, finximus tamen illud, quia vt ipſimet dicũt, vnica verbi perſona inuenta, tota illius coniugatio poterit formari. Geneſ. 19, inuenitur יֻקַּח poteris הִלָּקִיחַ, ex הִנָּתִין יֻתַּן, ex אָהַל הִשָּׁלִיג תִּשָּׁלֵג, à יֵאָהֵל.

Futurum.

אָפְקַד	
תָּפְקַד	תָּפְקְדִי
יָפְקַד	תָּפְקַד
נָפְקַד	
תָּפְקְדוּ	תָּפְקַדְנָה
יָפְקְדוּ	תָּפְקַדְנָה

Infinitiuus.

הפקד

רֵעַ שֵׁב שְׁבוּ   שְׁבִי שֵׁבְנָה.

Infinitiuus & gerundia.

רֵעַת רֵעָה שֵׁב vel שֶׁבֶת בְּשֶׁבֶת כְּלָם.

Imperatiuus hic & infiniti. ſimiles ſunt iiſdem temporibus verbi נָגַשׁ, ideo videndum ne erres.

In paſsiua

Iod in vau mutatur, & quieſcit in præterito, & præſenti, deinceps mutatur in vau mobile, nec mirum cum literæ אֶהֱוִי permutē-tur inter ſe, vt videre eſt in גָּלָה.

נוֹשַׁב בְּתָּ תִּי נוֹשְׁבוּ נוֹשַׁבְתֶּם נוֹשַׁבְנוּ

נוֹשְׁבָה נוֹשַׁבְתְּ   ז

Participium.

נוֹשָׁב נוֹשָׁבִים נוֹשָׁבָה וְנוֹשֶׁבֶת נוֹשָׁבוֹת

Futurum.

אֶוָּשֵׁב תִּוָּשֵׁב יִוָּשֵׁב נִוָּשֵׁב תִּוָּשְׁבוּ יִוָּשְׁבוּ

תִּוָּשְׁבִי תִּוָּשֵׁב   תִּוָּשַׁבְנָה תִּוָּשַׁבְנָה

Imperatiuus.

הושב

לַקוֹחַ קַחַת

Paſsiuum.

נִקַּח תָּ תִּי נִקְחוּ נִקַּחְתֶּם נִקַּחְנוּ

נִקְחָה נִקַּחְתְּ ו

De *quieſcentibus iod.*

Verba quieſcentia iod in præterito & participio regulariter variantur. Eorum futurum ſic.

אֵשֵׁב תֵּשֵׁב יֵשֵׁב נֵשֵׁב תֵּשְׁבוּ יֵשְׁבוּ

תֵּשְׁבִי תֵּשֵׁב תֵּשַׁבְנָה תֵּשַׁבְנָה

Hæc eius forma quando quieſcit iod. Verùm cùm coniunctio vau illi adiungitur, mutat accentum, & ·· ſecundum mutatur in cegol, וַיֵּלֶךְ וַיֵּשֶׁב. Cùm iod ocioſa manet, literæ accidentales ſubſcribuntur cum chiric, ſequente ַ. תִּיקַץ יִירַשׁ. Idem fit cum vltima gutturalis extiterit. אֵרַע תֵּרַע.

Imperatiuus.

Infinitiuus & Gerundia.

גֵּשׁ גֶּשֶׁת בְּגֶשֶׁת כְּגֶשֶׁת לָגֶשֶׁת מִגֶּשֶׁת

cum gutturali לָטַעַת.

Paſſiuum præteritum.

נִגַּשׁ נִגְּשָׁה

נִגַּשְׁתָּ נִגַּשְׁתְּ

נִגַּשְׁתִּי

נִגְּשׁוּ

נִגַּשְׁתֶּם ן

נִגַּשְׁנוּ

Participium.

נִגָּשׁ נִגָּשִׁים נִגָּשָׁה נִגֶּשֶׁת נִגָּשׁוֹת

Futurum.

אֶנָּגֵשׁ אֶנָּגְשָׁה

תִּנָּגֵשׁ תִּנָּגְשִׁי

יִנָּגֵשׁ תִּנָּגֵשׁ

נִנָּגֵשׁ

תִּנָּגְשׁוּ תִּנָּגֵשְׁנָה

יִנָּגְשׁוּ תִּנָּגֵשְׁנָה

Imperatiuus.

הנגש

אֶגַּשׁ או אֶגְּשָׁה

תִּגַּשׁ תִּגְּשִׁי

יִגַּשׁ תִּגַּשׁ

נִגַּשׁ או נִגְּשָׁה.

תִּגְּשׁוּ תִּגַּשְׁנָה

יִגְּשׁוּ תִּגַּשְׁנָה

aut cum cholem, אֶפּוֹל תִּפּוֹל יִפּוֹל

Exiſtente ſecunda verbi litera gutturali, erunt hæc verba perfecta: quia dagues in gutturali non poteſt poni. Si nũ aufertur, תִּנְאַף יִנְעַם. Demptis paucis, in quibus nun manet virtute in יֵחַת תֵּחֹם. Si à iod verba incipiunt ſequente צ, frequentiſsimè ſunt defectiua, non quieſc ntia. יַצַּג יָצַּק יָצַּר אֶצֹּר, & verbum יָקַף, dempto יָצָּא.

Imperatiuus.

גַּשׁ גֵּשׁ גְּשִׁי

גְּשׁוּ גַּשְׁנָה

Omnes regulæ dictæ in verbis regularibus tenent in irregularibus, ſi conditiones in regulis poſitæ concurrant, vt ſi chiric præcedat, & ſequatur gutturalis, in ∵ vel −, vel ·· vertitur, & in aliis ſimiliter, applicãdo regulas primæ ad primam, ſecundæ ad ſecundã cõiugationem, actiuæ ad actiuã, paſsiuæ ad paſsiuam.

LIBER TERTIVS. DE *Verbis irregularibus.* *De Verbis defectiuis nun, primæ literæ.*

Actiua primæ.

PRæteritum ac præſens regulariter variantur. Deinceps nun amittitur, ac eius loco daguees in ſecũda verbi ſubrogatur.

Futurum.

נשא

נִתְפַּקֵּד וְנִתְפַּקְּדָה
תִּתְפַּקְּדוּ תִּתְפַּקֵּדְנָה
יִתְפַּקְּדוּ תִּתְפַּקֵּדְנָה

Imperatiuus.

הִתְפַּקֵּד וְהִתְפַּקְּדָה הִתְפַּקְּדִי
הִתְפַּקְּדוּ הִתְפַּקֵּדְנָה

Infiniti. & gerundia.

הִתְפַּקֵּד בְּהִתְפַּקֵּד כְּהִתְפַּקֵּד לְהִתְפַּקֵּד
מֵהִתְפַּקֵּד

ת ſuperadditum præponitur ſemper primæ literæ verbi, niſi prima litera fuerit harum aliqua ש ס צ. Nam ſi à ש vel ס verbum incipit, ת poſtponitur הִשְׁתַּכַּח הִשְׁתַּמֵּר מִשְׁתַּמֵּר. Si à צ, ת in ט vertitur הִצְטַדֵּק. Si à ו, ת mutatur in ד, quod magis Chal. quàm Hebraicũ eſt. hæc de verbis regularibus dixiſſe ſufficiat.

Appendix.

cogitauit cum illo, & Exod. 33, וַיִּתְנַצְּלוּ אֶת עֶדְיָם, pro מִן, ſpoliauerunt ſe ab ornamentis ſuis. Quidam dicunt actiuam & paſsiuam ſignificationẽ voce hac vnica cõprehendi.

Præteritum.

הִתְפַּקֵּד הִתְפַּקְּדָה

הִתְפַּקַּדְתָּ הִתְפַּקַּדְתְּ

הִתְפַּקַּדְתִּי

הִתְפַּקְּדוּ

הִתְפַּקַּדְתֶּם

הִתְפַּקַּדְנוּ

Participium.

מִתְפַּקֵּד מִתְפַּקְּדָה מִתְפַּקֶּדֶת

מִתְפַּקְּדִים מִתְפַּקְּדוֹת

Futurum.

אֶתְפַּקֵּד אוֹ אֶתְפַּקְּדָה

תִּתְפַּקֵּד תִּתְפַּקְּדִי

יִתְפַּקֵּד תִּתְפַּקֵּד

נִתְפַּקֵּד

בְּכְלָם non recipit הֻפְקַר.

Particip. habitus.

מוּפְקָר מוּפְקָרִים מוּפְקָרָה vel מוּפְקֶרֶת, מוּפְקָרוֹת.

Si prima litera fuerit gutturalis, in tota hac paſſiua gutturalis ſubſcribetur cum ֳ, & accidentalis illi præcedens cum ָ הָעֳמַר מָעֳמָר תָּעֳמָר יָעֳמַר

Quartæ coniugationis.

Signum eſt הִתְ cum dagues in media litera ſubſtantiali. In punctis eandem habet formã, quàm piel. Modus ſignificandi eſt intrãſitiuus, nec trãſitiua reperiũtur in hac cõiugatione, quia iã extra ſe exirent, הִתְקַדֵּשׁ, ſanctificauit ſe. Si alicubi cum perſona patienti reperiatur, vt Gene. 37, וַיִּתְנַכְּלוּ אוֹתוֹ, pro אִתּוֹ accipiendum eſt, id eſt,

ו	הָפְקַרְתֶּם
	הָפְקַ֫רְנוּ

Participium.

הָפְקָר רִים הָפְקָרָה או הָפְקֶ֫רֶת הָפְקָרוֹת
Aliqui aiũt participium hoc minime in ſcriptura inueniri, finximus tamen illud, quia vt ipſimet dicũt, vnica verbi perſona inuenta, tota illius coniugatio poterit formari. Geneſ. 19, inuenitur יֻקַּח poteris הָלְקִיחַ, ex הִנְתִּין יֻתַּן, ex אָהַל יֵאָהֵל, à תַּשְׁלֵג הִשְׁלִיג.

Futurum.

	אָפְקַד
תָּפְקְדִי	תָּפְקַד
תָּפְקַד	יָפְקַד
	נָפְקַד
תָּפְקַ֫דְנָה	תָּפְקְדוּ
תָּפְקַ֫דְנָה	יָפְקְדוּ

Infinitiuus.

הפקד

הַפְקִרוּ הַפְקֵרְנָה

Infinit. & gerundia.

הַפְקֵר בְּהַפְקִיר כְּהַפְקִיר *לְהַפְקִיר
מֵהַפְקִיר

*Aliquando abiicit ה,לַסְתִּיר.

Cùm prima litera fuerit gutturalis in præterito, gutturalis & ה præcedens cum duplici cegol ſcribuntur. In reliquis temporibus cum duplici ֳ ֲ, הֶאֱזִין מַאֲזִין אַאֲזִין הֶעֱבִיר.

Paſſiua

Tota gaudet in accidentalibus literis ָ ְ vel ſurec habere, הָפְקַד אוּפְקַד תּוּפְקַד

Præteritum.

הָפְקַד	הָפְקְדָה
הָפְקַדְתָּ	הָפְקַדְתְּ
הָפְקַדְתִּי	
הָפְקְדוּ	

הִפְקַדְתָּ הִפְקַדְתְּ
הִפְקַדְתִּי
הִפְקִידוּ
הִפְקַדְתֶּם ן
הִפְקַדְנוּ

Participium.

מַפְקִיר מַפְקִירִים מַפְקִירָה וּמַפְקֶרֶת
מַפְקִירוֹת

Futurum.

אַפְקִיר וַאַפְקִירָה
תַּפְקִיר תַּפְקִירִי
יַפְקִיר תַּפְקִיר
נַפְקִיר וְנַפְקִירָה
תַּפְקִירוּ תַּפְקֵרְנָה
יַפְקִירוּ תַּפְקֵרְנָה

Chiric literæ mediæ facile tranſit in ..,vt תַּפְקֵר. in perſonis in י vel ו finitis in : יַפְקְרוּ.

Imperatiuus.

הַפְקֵר או הַפְקִירָה הַפְקִירִי
הפקירו

Quod maxime in monoſyllabis fit הֵקִים fecit ſurgere, הֵשִׁיב reduxit, הֵבִיא. Secunda continet verba quæ in prima ad duos tranſeunt, hic ad tres, רָאָה in tertia, fecit videre, id eſt, oſtendit. אָכַל in tertia, fecit comedere, id eſt, cibauit. Vnde in Paralipomeno: Induere fecit eos, calciare fecit, comedere fecit, bibere fecit: videlicet, veſtem, calceos, cibũ, vinum. Tertia habet verba neutra hic & in Kal, quæ raro reperiuntur, הֶעֱתִים appropinquauit: aliqui intelligunt tranſitiue, & intelligunt exercitum. Quæ ſunt hic tranſitiua tranſeunt per medium in prima ſine medio.

·Præteritum.

הִפְקִיר	הִפְקִירָה
הפקרת	

fiunt,quanquam aliqui dicant in ſcriptura non inueniri.

Particip.habitus.

מְפֻקָּד מְפֻקָּדִים מְפֻקָּדָה מְפֻקָּדוֹת

Quando ſecunda verbi litera eſt gutturalis aut ר, prima verbi habet cholem loco ֻ, גֹאַל מְגֹאָל טֹרַף בֹּרַת יְבֹרַךְ. Quæ in media habent ח in præterito, hoc non ſeruant רֻחַם.

Tertia coniugatio.

Habet in principio ה cum chiric, ſequēte : & poſt literam mediam יִ quod in tertiis ſolū perſonis ſer uat . in aliis in ַ mutat , vt הִפְקִיד. Modus ſignificădi multiplex eſt ſecundum varias verborum ſpecies. Prima continet verba quæ in prima ſunt neutra,hic tranſitiua ad duos הִרְכִּיב fecit equitare.

Quod

פַּקֵּד בְּפַקֵּד כְּפַקֵּד לְפַקֵּד מְפַקֵּד

Paſſiua.

פֻּקַּד פֻּקְּדָה
פֻּקַּדְתָּ פֻּקַּדְתְּ
פֻּקַּדְתִּי
פֻּקְּדוּ
פֻּקַּדְתֶּם ן
פֻּקַּדְנוּ

Participium.

פֻּקָּד פֻּקָּדָה פֻּקֶּדֶת
פֻּקָּדִים פֻּקָּדוֹת

Futurum.

אֲפֻקַּד וַאֲפֻקְּדָה
תְּפֻקַּד תְּפֻקְּדִי
יְפֻקַּד תְּפֻקַּד
נְפֻקַּד וַנְפֻקְּדָה
תְּפֻקְּדוּ תְּפֻקַּדְנָה
יְפֻקְּדוּ תְּפֻקַּדְנָה

Infinitiuus.

פֻּקּוֹד Additis בְּכְלַם gerundia fiunt

מְפַקֵּד　　　מְפַקְּדָה מְפַקֶּדֶת

מְפַקְּדִים　　　מְפַקְּדוֹת

Quando participium habet augmentum מ in omnibus coniugationibus (exceptis monoſyllabis tertiȩ coniugationis) quo puncto mem ſubſcribitur, eodem & futurum eiuſdem cōiugationis ſcribetur.

Futurum.

אֲפַקֵּד וַאֲפַקְּדָה

תְּפַקֵּד　　　תְּפַקְּדִי

יְפַקֵּד　　　תְּפַקֵּד

נְפַקֵּד וּנְפַקְּדָה

תְּפַקְּדוּ　　　תְּפַקֵּדְנָה

יְפַקְּדוּ　　　תְּפַקֵּדְנָה

Imperatiuus.

פַּקֵּד וּפַקְּדָה　　　פַּקְּדִי

פַּקְּדוּ　　　פַּקֵּדְנָה

Infinitiuus & gerundia.

דְּשֵׁן amouit cineres. שֵׁרֵשׁ eradicare, שֵׁעֵף euellere ramos. hoc in paucis fit, iiſque à nominibus deriuatis. Quarta poſſidet verba vtrinque abſoluta: differunt autem, quia hic ſignificatio eſt vehementior צִמַּח. Quinta cōtinet verba quæ ſunt tranſitiua in prima, & in ſecunda habēt modum ſignificandi tertiæ יִחֵל ſperare fecit, כִּתֵּב ſcribere fecit, יִדַּע cognoſcere fecit.

Præteritum.

פִּקְּדָה	פִּקֵּד
פִּקַּדְתְּ	פִּקַּדְתָּ
	פִּקַּדְתִּי
	פִּקְּדוּ
ו	פִּקַּדְתֶּם
	פִּקַּדְנוּ

Participium.

existéte, מֵאֵן. In reliquis téporibus in ָ מְחָרֵן. licet aliquádo existéte ſecũda verbi ה vel, ח, pręcedat chiric בִּחֵר. Huius coniugationis tot ſunt ſignificandi modi quot verborum genera, nempe quinque. Prima continet verba, quæ in prima ſunt neutra, & hic fiũt tranſitiua. שָׁכַן habitauit, שִׁכֵּן cõſtituit, vel ſedere fecit. הִלֵּךְ ambulare fecit, id eſt, deduxit. Hæc maximã cum verbis tertiæ habẽt affinitatem. Secũda habet verba trãſitiua hic & in prima. Differunt tamen quia huius vehementior eſt ſignificatio. גָּרַשׁ eiecit, גֵּרֵשׁ proiecit, שָׁלַח miſit, שִׁלַּח emiſit, שִׁבֵּר cõtriuit, שָׁבַר fregit. Tertia cõprehendit verba habentia contrarias operationes, דִּשֵּׁן ſaginare,

דשן

productam,& ibi accentum colloces. ex ,פְּקְדוּ facies ,פַּקְּרוּ inde אֶשְׁמַע אֶשְׁמְעָה, פִּקְדוּ פִּקְּדוּ & פָּקְדוּ, אֶשְׁמָעָה. Aliquando ad natiuã originem verbi,vt :הִפְקַדְתָּ reduces ad פָּקַד,eo quo dictum eſt modo.

Verba in vnica tãtum inuenta coniugatione,dum nõ ſint actiua primæ, exponuntur ac ſi eſſent propria illius נִשְׁבַּע iurauit, נִלְחַם pugnauit,הִתְפַּלֵּל orauit, הִשְׁכִּים mane ſurrexit.

Secunda coniugatio.

Fere ſemper habet dagues in media verbi litera propter locutionis vehementiam. In punctis hęc eius forma. סִפֵּר שִׁלַּח,excepto cum media fuerit guttturalis aut ר. Nam tunc cere habent in prima,dagues in illo puncto virtute

exiſten-

ma. הִלָּחֵם בּוֹ תֵּן חֵלֶק

Paul. פָּעוּל

פְּקוּדָה פָּקוּד viſitatus.

פְּקוּדוֹת פְּקוּדִים viſitati.

Hoc participium, aliqui vocant participium habitus, quia habitum ac operis perſeuerantiam ſignificat. פָּקוּד viſitari ſolitus. Participium נִפְקָד per modum actus ſignificat. Vel & in idē redit paul operis permanētiam בַּיִת בָּנוּי domus ædificata & adhuc erecta. בַּיִת נִבְנֶה, poteſt eſſe combuſta, aut quouis modo deſtructa.

Regulæ generales.

Verba ponentur in fine clauſulæ, ſi ad primam temporis illius integritatem, vocalē mediam verbi illius reduxeris, & inſuper ſi breuis remanſerit, in ſuam vertas produ-

הָפְקְדִי	הָפְקַד viſitator.
הָפְקַדְנָה	הָפְקְדוּ viſitamini.

Infinit.& gerundia.

הָפְקֵד בְּהָפְקֵד כְּהָפְקֵד לְהָפְקֵד מֵהָפְקֵד.

Dagues exiſtẽs in prima verbi litera, loco nũ amiſſi, quod in prҿterito erat, ponitur: ſed in punctis longis compenſatur נ amiſſa. Similiter in his tribus temporibus, ſi verbum à gutturali, vel à ר incipit, literæ accidentales quæ habẽt chiric, mutant in cere תֵּאָסֵף, תֵּאָסֵף תֵּאָסְפוּ, ea ratione quòd gutturalis non patitur ante ſe chiric. In gutturalibus & ר non ita fit, eo quòd omnino reſpuant dagues. Poſt huiuſmodi ·ҁ vltimæ verti ſolent in ∵ cum accentu graui, ſequẽte monoſyllaba dictione, aut habente accentum in pri-

omnibus ferme cõiugationibus ַ mediæ literæ in ָ mutato.
Duo hæc tempora, duabus primis literis aſciſcũt ֶ ,ſi verbũ incipit à gutturali. נֶאֱסַף נֶעֱבַר

Futurum.

Fœmi.	Maſcu.	
	אֶפָּקֵר וְאֶפָּקְרָה	viſitabor,cõis
תִּפָּקְרִי	תִּפָּקֵר	viſitaberis.
תִּפָּקֵר	יִפָּקֵר	viſitabitur.

Plural.

	נִפָּקֵר וְנִפָּקְרָה	viſitabimur.cõis.
תִּפָּקַרְנָה	תִּפָּקְרוּ	viſitabimini.
תִּפָּקַרְנָה	יִפָּקְרוּ	viſitabuntur.

Imperatiuus.

Hic & quartæ formãtur à ſecundis perſonis ת in ה mutato: & actiuæ potius, quàm paſſiuæ ſunt ſignificationis, eo quòd imperare agere ſit.

cum ·· מֵאֱכוֹל.

Paſſiuum verbum, aut potius medium.

Fœmi. Maſcu.

נִפְקְדָה[a] נִפְקַד Viſitatus fuit.

נִפְקַדְתְּ נִפְקַדְתָּ viſitatus fuiſti.

נִפְקַדְתִּי viſitatus fui cōis.

[a] In fine periodi: mediæ in ָ cum accentu mutatur. נִפְקָדָה

Plural.

נִפְקְדוּ viſita. fuerūt. cōis.

נִפְקַדְתֶּם viſitati fuiſtis.

נִפְקַדְנוּ viſita. fuimus. cōis

Participium.

נִפְקֶדֶת נִפְקָדָה[b] נִפְקָד viſitatus.

נִפְקָדוֹת נִפְקָדִים viſitati.

[b] Semper habet accentum in vltima, ſiue in medio, ſiue in periodi fine.

Participium fit à præterito in

אִם יִשְׁכְּבוּ שְׁנַיִם. Si dormierit duo. Gen.12 כַּאֲשֶׁר הִקְרִיב לָבֹא מִצְרָיְמָה

Optatiuum efficies, ſi addideris לוּ, aut אַחֲלַי. Pſalmo 81, לוּ עַמִּי שֹׁמֵעַ לִי. Vtinam populus meus obtemperaſſet mihi.

Infinitiuus. מָקוֹר

פָּקוֹד פְּקוֹד Viſitare.

Abſque gutturali hanc formam habet, additis literis בכלם (ſubſcriptis cum chiric) ſecūdo infinitiuo, fiunt gerundia.

בִּפְקוֹד in viſitando.

כִּפְקוֹד cum viſitando.

לִפְקוֹד ad viſitandum.

מִפְּקוֹד de viſitando.

In finitis in ח aut ע שְׁמוֹעַ בְּרוֹחַ ab imperatiuo שְׁמַע. Si prima fuerit gutturalis, בכל cum duplici :· aut ־, vt in futuro לַעֲבוֹר כֶּאֱכוֹל. & ם cum

defuturo, & formatur à ſecũdis futuri perſonis, ablato vbique ת, תִּפְקוֹר פְּקוֹר תַּעֲבוֹר עֲבוֹר. In icipiẽ tibus ab aleph, אֱכוֹל אִכְלוּ אֱכוֹלְנָה, aut cum ֳ loco ֱ.

Fœmini.	Maſcu.	
פִּקְדִי	[a] פְּקוֹר [b] פְּקֹד,	viſita.
פְּקוֹרְנָה	פִּקְדוּ	viſitate.

[a] Si illi perſonæ anneƈtitur ה, in fine, permutabit ſic punƈta, זָכְרָה à זְכוֹר [b] Cum פְּקוֹר ה admiſerit, ſeba mutat in chiric, & ָ in ְ, vt שְׁכַב שְׁלַח à שִׁכְבָה שִׁלְחָה. In duabus perſonis habentibus chiric, media exiſtente gutturali vertitur in ַ, quũ raro gutturalis admittat ante ſe chiric, שַׁחֲטוּ.

Subiunƈtiuus fit addita alicui temporũ indicatiui particula, כִּי aut כַּאֲשֶׁר, aut אִם. Ecclesiaſt. 4.

que ſeruāt,cholem videlicet & ־ֹ
אֶשְׁבַּת אֶשְׁבּוֹת. Ne opus ſit vt ea-
dē res ſæpius iteretur. Nota quòd
in futuris omnium coniugatio-
num (demptis in ה finitis) in pri
mis vtriuſque numeri perſonis,
additur ה præcedente ־ָ אֶעֱלוֹץ
אֶעֶלְצָה. Deinde in ו aut י finitis, ן
(nec hoc fit in ה finitis) תִּפְקְדִין
תִּפְקְדוּן. Perſonæ primæ quatuor
futuri habentes cholem, ſequēte
macaph, hoc eſt monoſyllaba di
ctione, aut habēte accentū in pri-
ma, ſcribuntur cum ־ָ:, quo celer-
rime proferātur. אֶשְׁמָר־לוֹ יִמְלָךְ־
מְלָךְ־ hoc in gutturalibus nō ac-
cidit, eo quòd reſpuant cholem.

Imperatiuus, הַצִּווּי

Imperatiuus tantum habet futu-
rum, & merito, cum imperiū ſit
de

ſeruatur אֶאֱנַף אֶחֱשׂוֹף תֶּחֱשׂוֹף, & licet aliquando ſeba ſolũ ponatur, legendum erit perinde ac vocalis illi præcedẽs אֶעֱבוֹר תַּעֲבוֹר pro אֶעֱבוֹר תַּעֲבוֹר. Si media habuerit dagues, erit verè ſeba תַּחְפּוֹץ à
2. regula חָפֵץ. Quæ ab aleph initiũ habent frequẽtius literas accidẽtales cũ cholem ſcribunt, manente א ocioſo (& א accidentalis futuri aufertur) אֹמַר תֹּאמַר אֹהַב. Secunda litera ſubſcripta cum ֶ vel ֵ & ֻ in ֶ conuertitur, ſi vau mutat accentum וַיֹּאמֶר, cũ gutturalis fuerit ſecunda, aut tertia ח vel ע, per-
3. regula ſonæ quæ habebant cholẽ mutát ĩ ־ יִצְחַק אֶשְׁאַב אֶשְׁמַע, hoc & verba aliqua præcipue neutra abſq; gutturalis aduentu ſeruant. רָכַב שָׁפַל רָבַץ שָׁמַן שָׁכַב. Aliqua vtrũ-

Futurum. הֶעָתִיד

Prima litera verbi in futuro habet:& Secunda cholem, additis אֵיתָן in principio: ſubſcriptis א cũ :·:, reliquis cum chiric. Igitur à prima perſona incipiens dices.

Fœmi.	Maſcu.	
וְאֶפְקְדָה	אֶפְקוֹד	viſitabo.cõis
תִּפְקְדִי	תִּפְקוֹד	viſitabis.
תִּפְקוֹד	יִפְקוֹד	viſitabit.

Pluralis.

נִפְקוֹד וְנִפְקְדָה		viſitabimus, communis.
תִּפְקוֹדְנָה	תִּפְקְדוּ	viſitabitis.
תִּפְקוֹדְנָה	יִפְקְדוּ	viſitabunt.

Si verbum à gutturali incipit, frequentius prima perſona cum duplici cegol (in reliquis cũ duplici ֲ) ſubſcribitur. אֶעֱבוֹר תַּעֲבוֹר. Prima regula.

Aliquando cegol in omnibus ſer-

mitiuorum trahitur ad perſonas ſingulas.

Fœmi. Maſcu.

פּוֹקְרָה פּוֹקֶרֶת פּוֹקֵר viſitans.

פּוֹקְרוֹת פּוֹקְרִים viſitátes.

Eadem eſt poſitio præteriti & participii cum verbum ·· in ſecunda habet. vt יָבֵשׁ יְבֵשִׁים יְבֵשֶׁת זָקֵן. Cum vltima ח vel ע fuerit, בּוֹרֵחַ dices, in forma vero פּוֹקֶרֶת, בּוֹרַחַת: quia in vniuerſum duplex cegol in duplex – cū caſus ſimilis inciderit vertetur. vt in infinitiuo verbi à יָרַע dicetur. In præterito & participio quum prima aut ſecunda litera fuerint gutturales ſeba illarum vertitur in -: פָּעֲלוּ פָּעֲלָה, פּוֹעֲלִים אֲהַבְתֶּם ן & ponetur in omnibus accentus in vltima.

Futu-

Pluralis.

Fœmi. Maſcu.

פָּקְדוּ viſitauerũt.cõmun.

ן פְּקַדְתֶּם viſitauiſtis.

פָּקַדְנוּ viſitauimus. cõm.

Fiunt perſonæ à prima poſitione additis literis תְּהִי מוֹן. Vbi ן aut ם adduntur, ־ primæ in ſeba mutatur, vt lenis fiat prolatio, cũ ſint duæ literæ ſupadditæ. Thema verbi habet accẽtũ in vlt. niſi ſequatur dictio monoſyllaba, aut habens accentum in principio. nam tunc migrat ad primã. Prou. 3. יָסַר אָרֶץ Pſal. 9. שָׁכַח אֵל. Quod in irregularibus verũ eſt. 2.Reg.2 נָטָה לוֹ. Gen. 1. קָרָא לָיְלָה.

Participium. בֵּינוֹנִי

Additis rectis pronominum pri

mi-

citantur.

Prima coniugatio perfectorum.

Primæ coniugationis thema tres habet formas, פָּקַד יָבֵשׁ יָגֹר cũ ָ omnes in prima litera, in ſecunda ַ frequentiſsimè, cere & cholem raro, idque fere in neutris אָהֵב הָפֵץ) קָטֹן דָּבֵק זָקֵן יָגֹר יָבֵשׁ transitiua ſunt). Quæ cholem habent in tertiis perſonis præteriti mutant in: יָכְלוּ יָכְלָה. in reliquis manet. Quæ vero habent ֵ in ַ in omnibus perſonis mutant, ſolum in tertiis mutant in: יָבֵשׁ יָבַשְׁתָּ יָבְשׁוּ

Prçteritum. הֶעָבָר

Indicatiuus Actiuus.

Fœmi.	Maſcu.	
פָּקְדָה	פָּקַד	viſitauit.
פָּקַדְתְּ	פָּקַדְתָּ	viſitaſti.
	פָּקַדְתִּי	viſitaui. cõm.

Plu-

à סָבַב Planum ex iam dictis eſt thema verbi, id eſt tertiam perſonam præteriti, habere tres literas radicales, quarum prima פֵּא, Secunda עַיִן, tertia לָמֶד dicitur. Sic verba quieſcentia, vel defectiua, pe num, vel he, vocantur. Verba perfecta trãſitiua (nã intranſitiua, & deponentia per actiuas voces) variantur per quatuor coniugationes. Quarum prima קַל id eſt lenis vocatur. tũ ratione ſignificationis quæ lenis eſt: tum quia non grauatur puncto dagues, vt ſecunda & quarta, nec literis addititiis, demptis neceſſariis ad cognitionem temporum aut perſonarum, quemadmodum tertia, & quarta. Ideo prima lenis, reliquæ graues voci-

cipio נ, quod amiſſum virtute
manet in dagues ſecundæ literæ
verbi אפּוֹל à נָפַל. Quieſcens eſt
in quo vna aut plures ex literis
אֶהֱוִי in principio,medio,aut fine
quieſcunt: Nempe א in prin-
cipio,aut fine אָמַר מָצָא. ה in fine
tantum גָּלָה. ו ſolum in medio,
בּוֹן.& in his monoſyllabis verbi
thema eſt infinitiuus. י in ini-
tio aut medio tantũmodo qeſcit
vt בִּין יָשַׁב. Si plures literæ quie-
ſcant aut quieſcant & deficiant,
fient ordines compoſiti נָכָה אָבָה.
Si vna tantum,erit ordo ſimplex
בּוֹן גָּלָה. Duplicatũ vocatur quod
ſecundam ac tertiam literam con
geminat,& in his ſecunda verbi
litera amittitur in coniugatione,
manente eius loco dagues סַבּוֹתָ

זֶה הוּא & זֶה fre- שֶׁל זֶה שֶׁל זֹאת
quentius לָזֶה לָזֹאת
ſubſequun- אֶת זֶה אֶת זֹאת
tur nomi- מִזֶּה מִזֹּאת
nibus quã præcedunt. בַּיּוֹם הַהוּא

Pluralis numerus eſt communis generis.

אֵלֶּה שֶׁל אֵלֶּה לָאֵלֶּה אֶת אֵלֶּה מֵאֵלֶּה

LIBER SECVNDVS.

De verbis regularibus.

VErborũ genera apud Hebræos duo ſunt Perfectũ, & imperfectũ. Perfectum erit ex quo nulla trium literarum intra coniugandum excidit. Imperfectum cum amittitur aut quieſcit aliqua earum. Imperfectum trifariam diuiditur, in defectiuum, & quieſcens, & duplicatum. Defectiuum eſt quod habet in principio

אֹתָךְ אֹתְךָ

מִמֵּךְ מִמְּךָ

Plural.

שֶׁלָּכֶם ז

לָכֶם אֲלֵיכֶם ז ז

אֶתְכֶם ז

מִמְּכֶם מִכֶּם ז ז

Obliqui caſus tertij.

שֶׁלָּהּ

לוֹ אֵלָיו לָהּ אֵלֶיהָ

אֹתוֹ אֹתָהּ

מִמֶּנּוּ מִנֵּהוּ מֶנְהוּ מִמֶּנָּה

Plural.

שֶׁלָּהֶם ז

לָהֶם אֲלֵיהֶם לָמוֹ אֵלֵימוֹ ז ז

מֵהֶם מִנְהֶם מֵהֶן

Pronomen tertiæ perſonæ demon-ſtrans rem proximam.

Fœmi. Maſcu.

זֹאת זוֹ זֶה זוּ hic

הִיא	[a] הוּא	ille
הֵנָּה ׀ הֵן	הֵם הֵמָּה	illi

[a] Vtitur ſcriptura hoc recto pro obliquo.

Obliqui caſus fiunt articulis his שֶׁל אֶל לַ אֶת מִן.Si terminantur ad normam deriuatiuorum pronominum, in ſingulari ad formã primæ lineæ illius pronominis, in plurali tertiæ eiuſdem pronominis.Sic obliqui caſus ſingularis pronominis primi,erunt.

שֶׁלִּי לִי aut אֵלַי אִתִּי מִמֶּנִּי vel מֶנִּי
vel מִנִּי

pluralis שֶׁלָּנוּ לָנוּ vel אֵלֵינוּ אִתָּנוּ
מִמֶּנּוּ

Quia ad normam דְּבָרִי & דְּבָרֵנוּ

Obliqui caſus ſecundi.

Fœmi.	Maſcu.
שֶׁלָּךְ	שֶׁלְּךָ
לָךְ אֵלַיִךְ	לְךָ אֵלֶיךָ

vt קֹדֶשׁ , cholem in ֶ: mutato
אַדֶּרֶת בֹּשֶׁת בָּשְׁתִּי קָרְתִּי
תִּפְאֶרֶת, vt מֶלֶךְ, cum dagues in ת,
צְדָקָה בְּרָכָה אַדַּרְתִּי & id genus alia in compoſitione & regimine, בִּרְכַּת בִּרְכָתִי. Si ſecunda habet ·· aut quodcunque aliud punctum, nihil mutant dempto in finali ֶ כְּלִי לְחִי . גּוֹלָה גּוֹלַת cum ſimilibus in extremo periodi כֶּלִי, in compoſitione פִּרְיוֹ

Pronomen primitiuum primæ perſonæ.

אֲנִי אָנֹכִי ego.
אֲנַחְנוּ נַחְנוּ אָנוּ nos.

Secundæ perſonæ

Fœmi.	Maſcu.	
אַתְּ	אַתָּה	tu.
אַתֵּנָה ו	אַתֶּם	vos.

Tertiæ demonſtrans rem diſtantem.

Nomen in ה finitum præcedente ָ eodem modo componitur. Dempto quod ה mutatur in ת. Aduerte tamen quod ſingularia pronomina à ſingularibus nomi nibus, pluralia à pluralibus deriuantur אָבִי אָב ex, אֲבוֹת dices אֲבוֹתַי תּוֹרוֹתַי תּוֹרָתִי . ת cum raphe propter ָ . מִקְנֶה cum ſimilibus, in regimine מִקְנֵה, in plurali מִקְנִים.

In compoſitione.

תּוֹרָתֵנוּ	מִקְנִי מִקְנֵנוּ
תּוֹרוֹתֵינוּ	מִקְנְךָ מִקְנֵיךְ
תּוֹרָתְךָ תּוֹרָתֵךְ	מִקְנֵיכֶם יֶהֶם
תּוֹרוֹתֶיךָ תּוֹרוֹתַיִךְ	מִקְנָיו.
תּוֹרַתְכֶם ן	Sēp amiſſo
תּוֹרוֹתֵיכֶם ן	ה, dēpto in
תּוֹרָתוֹ תּוֹרָתָהּ	מִקְנֵהוּ.
תּוֹרוֹתָיו תּוֹרוֹתֶיהָ	קֶרֶת cum
תּוֹרָתָם ן	ſimilibus,
תּוֹרוֹתֵיהֶם ן	vt

דְּבָרֵינוּ verba noſtra.

[a] In futuris eſt tertiæ perſonæ, ſi dagues in nũ ponatur, Singularis: ſine eo Pluralis. *Secundæ perſ.*

Fœmi.	Maſcu.
דְּבָרֵךְ דְּבָרֵכִי	דְּבָרְךָ[b] verbũ tuũ.
דְּבָרַיִךְ דְּבָרַיְכִי	דְּבָרֶיךָ verba tua.
ן	דְּבַרְכֶם verbum noſtrum, cum ‒
ן	דִּבְרֵיכֶם verba no.

[b] in pauſa דְּבָרֶךָ. Vltima exiſtente gutturali, vbique cum ‒: רוּחֲךָ

Tertiæ perſonæ.

דְּבָרוֹ דְּבָרֵהוּ דְּבָרָה verbum ſuum, vel illius.

דְּבָרָיו דְּבָרֶיהָ verba ſua. inuenitur in ſingulari.

דְּבָרָם דְּבָרֵמוֹ ן verbum eius.

דִּבְרֵיהֶם דְּבָרָם דְּבָרֵימוֹ ן verba eorum.

שֶׁבָּא.שֶׁ qui venit.

De Pronomine. Cap. 12.

כִּנּוּי pronomen aut nomen occultum. cùm enim dico tu, intelligo Petrum. Diuiditur autem in נִסְמָךְ coniunctum, quod compoſitum vocatur & נִפְרָד, ſeparatũ, quod nos ſimplex aut primitiuũ appellamus. Et vt primitiua clarius intelligas, viſum eſt à deriuatiuis incipere. Ante omnia aduertendum, vt in prima poſitione mutationes punctorum ſecundũ regulas fiant, eæque vſque in finẽ ſeruẽtur, niſi in illis quatuor pronominibus, de quibus antea.

Pronomen primæ perſ. cõis. generis.

דְּבָרִי verbũ meũ. in verbis נִי

דְּבָרַי verba mea.

דְּבָרֵנוּ verbũ noſtrũ.

manant:ſi addas in principio me dio vel fine aliquam harum literarũ וְהֶאֱמַנְתִּי,vt תּוֹרָה קְטֹרֶת à יָרָה קְטֵר. Aut pmutatiõe ſola pũctorũ ſine aduẽtitiis literis צֶרֶק à צָרַק: Aut mutatione accẽtus, & adiectione dagues,& puncti permutatione חַטָּא peccator חָטָא peccauit, שָׁבַת requieuit· שַׁבָּת. Comparatiua non ſunt apud Hebræos,ſed tantum poſitiua quæ vim habent comparatiui, addendo מ caſui ſequenti. Canticorum.1. טוֹבִים דֹּדֶךָ מִיַּיִן, meliores ſunt amores tui vino.Superlatiuum fit per aduerbium מְאֹד additum poſitiuo.Num.12. Moyſes manſuetus valde,id eſt, manſuetiſsimus. Relatiua duo, eáque indeclinabilia.Separabile אֲשֶׁר, inſeparabile,

Comparatiua.

Superlatiua.

Relatiua

tè dictis, ablata finali ſyllaba, à מַלְכֵיכֶם dices מַלְכֵי־יְהוּדָה. Nomina fœminina in ה finita, pręcedẽte ָ in regimine ſingulari mutãt ָ in ַ, & ה in ת, יְהוָֹה, יְשׁוּעַת. In omnibus aliis nominibus fiant etiam mutationes ſecundum regulas ſupradictas: בַּת à בָּנוֹת, tamen in regimine בְּנוֹת, quia fit biſsyllabũ, vt גָּדוֹל, גְּדֵי, דָּגִים דְּגֵי vt דָּג, נָזִיר. hactenus de mutatione punctorum.

De ſpeciebus quorundam nominum. Cap. 11.

Numeralia, ordinalia, patronymica, poſſeſsiua, gentilia, eandem habent formam, nempe in maſculinis יִשְׂרְאֵלִי, רְבִיעִי, אֲרַמִּי. In fœmininis, ith. אֲרַמִּית mulier Syra, רְבִיעִית quarta.

Verbalia

Verbalia nomina à verbis ema-

nomen à genitiuo coarctatum ac determinatum eſt. Ideoq́ue nomina propria hominum, vel locorum, non regunt poſt ſe, ſicut nec componuntur cum pronomine: & ſi talis oratio occurrerit, vt interueniat nomen appellatiuum opus eſt, אַבְשָׁלוֹם בְּנִי דָּוִד עַבְדִּי. Quomodo nomina maſcul. in ſing. regim. ponantur dictum iam eſt: in plurali ablato mem, & chiric in .·. verſo, cum mutatione punctorum, vt hoc capite dictũ eſt, סְפָרֵי גְדוֹלִים גְדוֹלֵי, In duali eodem ferè modo, præterquàm quod chiric amittitur, & ـ in .. mutatur, שְׁמֵי יָדַיִם יְדֵי. Et vt vno verbo finiã, regimẽ genitiui pluralis in nullo differt à quatuor pronominibus pauloan

bilis. ideo nomen habens ſeba in prima ex mutatione, ſequente ֶ, aut ..,זְקֵנִים דְּבָרִים מְלָכִים. In dictis locis ֶ aut .. ſecundi loci mutabuntur in ſeba, & ſic erunt duo ſeba in capite, דִּבְרֵיהֶם מַלְכֵי. propterea primum ſeba mutabitur in chiric, in deriuatis à nominibus duplex ֶ, aut ֱ ֶ, vt à זָקֵן זִקְנֵיהֶן דִּבְרֵי מִשְׁלֵי. In nominibus autem quartæ regulæ in ־ chiric aut çegol, סִפְרֵי חֶלְקֵי, & habentia eundem ſitum vocalium cum ſuperioribus, & ſi regulis dictis nõ comprehendantur, יְקַר יְקָרִים יִקְרֵי, quia ad normam דְּבָרִים דִּבְרֵי. Sed vt clarius hęc intelligas, aliqua de regimine dicenda erunt. primũ, Nomẽ regẽs poſt ſe, non recipit articulum ה, vt תַּאֲוַת הֶעָנִי, quia iã

nomen

ad locum tantum credo inueniri vt מִצְרַ֫יְמָה pro ▭לְמִצְרַ֫יִ. Alij articuli vocátur ſeparabiles, quia per ſe dictionem efficiunt,& ſunt שֶׁל genitiui,אֶל datiui,אֶת accuſaſatiui מִן vel עִם ablatiui vt גֵּר שֶׁל גֵּר אֶל גֵּר אֶת גֵּר גֵּר מִן עִם▭ גֵּר

De regimine genitiui *Cap.10.*

Præter mutationes dictas capite ſexto, fiunt adhuc aliæ in nominibus quartæ regulæ, & formæ זָקֵן & דָּבָר cum ſimilibus. Ná in quatuor proniminibus pluralibus ן כֶם ן הֶם & ĩ regimine etiá plurali,adhuc magis puncta literæ med'æ coarctátur. Dices ideo à ▭ דְּבָרִים דִּבְרֵי In qua mutatione cauendum ne in dictionis capite duo ſeba concurrant. nam talis ſtructuræ prolatio eſſet impoſſibilis

uum habet articulum ה, cum בַּקָּבָר הָרָחַב. Si nomen incipit à ſeba, לְ מְ בְּ ſcribuntur cum chiric, dagues ſolum poſt mem poſito ad ſignandum defectum nun. nã integrum eſt מִן: lamed non recipit, nec in ſe, nec poſt ſe:, beth in ſe tantum, (quòd & quando ſeba habent, intellige, בְּבַיִת לְבַיִת, vt לִצְדָקָה בִּגְדוֹלָה מִבְּתוּלָה, & in regimine בִּדְבַר יְהוָה. Si incipit nomen à iod cũ ſeba, amittitur ſeba manente iod ocioſo, & hi articuli cũ chiric ſubſcribũtur לִימִינִי בִּיהוּדָה מִיהוּדָה. Aduerte tamem verum eſſe dictũ illud Canhi in datiuo. הֵא בְּסוֹף תֵּיבָה בִּמְקוֹם לָמֶד בִּתְחִלָּתָהּ id eſt, he in fine idem valet quod lamed in principio, quod in nominibus ſignificantibus motum

tiuus articulis carent. horum exē
plum ſit.

Singularis numerus.

הַשִּׁיר הַשִּׁיר לַשִּׁיר שִׁיר מִשִּׁיר
בַּשִּׁיר

Pluralis numerus.

הַשִּׁירִים הַשִּׁירִים לַשִּׁירִים שִׁירִים
מִ בַּשִּׁירִים

Singularis.

הָעֵת הָעֵת לָעֵת עֵת מֵעֵת בָּעֵת

Pluralis.

הָעִתִּים הָעִתִּים לָעִתִּים עִתִּים מֵ בָּעִתִּים
Præterea ל & ב ſæpe habent ſe-
ba,præcipuè cùm iunguntur no-
minibus regentibus poſt ſe geni
tiuum בְּדֶרֶךְ הַיָּם. Secūdo etiam
nominibus propriis hominum,
aut locorum additis לְנֹחַ בְּנֹחַ. Ter
tio,quando habent poſt ſe adie-
ctiuum לְגוֹי גָּדוֹל. Si tamen adiecti
uum

vnã partẽ efficiãt. & ſunt הֹלֹמֹבֹ. ה nominatiui eſt & genitiui, præterquam in proprijs nominibus. nam illa hunc articulum non admittunt, cùm ſe ſatis ipſa demõſtrent. ל datiui, aliquoties genitiui, vt in pſalmorum titulis. ב & מ ablatiui. omnibus ſubſcribitur ָ & mem ..., cùm à gutturali, aut ר nomen incœperit. (ſępe etiam ſi nomen incipit הָעָה cum ָ). In polyſyllabis à ח vel ע cũ ָ incipiẽtibus, ה cũ çegol ſubſcribitur הֶעָרִים הֶחָכָם.
Si ab aliis literis quam à gutturalibus, omnes articuli ַ, mem chiric notantur, dagues poſito in prima nominis litera, quo oſtendat præcedentem literam eſſe accidentalem. Accuſatiuus & vocatiuus

De *numeris* Cap. 8.

Numeri duo ſunt ſingularis, תַּנוּר. pluralis תַּנּוּרִים. Et dualis in nominibus ſignificantibus res binas, qui finitur in im, præcedente ַ cũ accẽtu. vt יָדַיִם שָׂפָה שְׂפָתַיִם dicitur tamen aliquando de pluribus אַרְבַּע כְּנָפַיִם quatuor aliæ. Aliqua nomina inueniuntur quę carent numero ſingulari כִּלְאַיִם פָּנִים. מַיִם. Aliqua quæ plurali צֹאן. שֶׁמֶשׁ יָרֵחַ. Et nomina metallorũ & propria, quæ lectio ſcripturæ docebit.

De *declinatione & punctis articulorum* Cap. 9.

Nomina declinantur per articulos, ſeparabiles, aut inſeparabiles. Inſeparabiles appellantur, eo quòd cùm nomini adhæreſcant,

קָדְשִׁי קֳדָשִׁים חָפְנֵי חֳפָנַיִם חֹפֶן. nomina harum regularum acuunt penultimam.

De triſyllabis, & omnibus aliis
Caput 7.

Nomina triſyllaba כַּפֹּרֶה, & habentia dagues in media, גַּנָּב סֻלָּם & in quibus prima litera eſt gutturalis, & reliqua omnia quæ in dictis nō ſunt incluſa regulis, immutabilia permanent. עָמוּר חָרוּץ Eſt & quinta mutationis punctorum ratio, formatio fœminini, nam fit nomē fœmininum à maſculino, præſertim in habentibus ſexum, additum ה in fine præcedente ָ, cum mutationibus punctorum ſecundum canones ſuperiores, גָּדוֹל גְּדוֹלָה quia ָ in ְ mutatur.

De

ספּרוּם ▭ דְּרָכִים כ) abſque dagues, quia præcedit ־ֶ). Si prima gutturalis extiterit, adſciſcet ſibi ־ֲ: עֵמֶק עֲמָקִים. In regimine nihil mutant, דֶּרֶךְ חַטָּאִים. in periodi extremo quæ çegol habēt in primo loco nō raro mutāt in ־ָ שֶׁמֶשׁ שָׁמֶשׁ. In affixis habēt ſe dupliciter circa primam literam (ſecunda raro ־ָ, frequenter: ſibi vendicat, עֲבָדֵיהֶם דְּרָכָיו) nam quæ habent.. mutant in chiric, סֵפֶר סִפְרוֹ, aut çegol, עֶרֶךְ עֶרְכִּי.

Quæ çegol in - vel chiric פֶּשַׁע פִּשְׁעִי גֶּפֶן גַּפְנִי שֶׁלַח שִׁלְחִי.

Quinta regula. קֹדֶשׁ cum ſimilibus in compoſitione & plurali cholem in ־ָ: commutant. Verū çegol in ־ָ quo dictum eſt modo in ſuperiori regula, mutabitur.

Secūda re. Cere in illis tribus caſibus mutatur in : dūmodo poſt id ſequatur ‑:,& ‑: ſecundæ mutatur eo quē dixi modo in proxima regula שֵׂכָר לְבָר. Nomina in dictis regulis comprehenſa, habent accentum in vltima.

Tertia regula. Quæ verò habent ‑ in prima, in ſecūda ִי, ī fine clauſulæ ‑ in ‑: mutabunt. In reliquis caſibus ‑ in çere, & chiric excluditur relicto iod ocioſo, אִיר עִירִים mutat אֵילִים אַיִל זַיִן זֵית עִיר חַיִל בַּיִת à חֲיָלִים בָּתִּים

Quarta regula. Quorumcunque nominum vtrunque locum occupat çegol דֶּרֶךְ aut ‥ ‥ סֵפֶר, aut ‑ ‥ זֶרַע, in formatione pluralis çere aut çegol primæ mutant in :, ſecunda vocali in ‑: tranſlata

1 Regula. *De biſſyllabis Cap. 6.*

Nomina habētia in prima ◌ַ, quacūque vocali magna exiſtēte in ſecunda, in periodi extremo nihil mutant In reliquis caſibus mutabitur in ſeua ◌ַ primæ, ſecundis vocalibus manentibus inuariatis רָשָׁע רְשָׁעִים רִשְׁעֵי Excepto ꝙ ◌ַ aut: mutāturī regimīe ī ◌ֵ, זָקֵן בַּיִת דָּבָר, ◌ִ &c יְהוָה, & in pronomine compoſito דְּבַרְכֶם quod naturam regiminis ſequitur. In gutturalibus eędem prorſus mutationes fient, hoc excepto quòd:in aliis, in gutturalibus erit ◌ֲ: עָנָן חָרָר הָבָל הֲבָלִים Hæc regula cōſtanter in maſculinis ſeruatur, in fœmininis nequaquam, קָמָה קָמוֹת קָמַת רָעָה בָּמָה. ſubſtantiua mutant שָׁנָה שְׁפָרִין מָנָה מְנַת

minis in plurali & ſingulari.
קֵץ קִצִּים קִצִּי
Tertia regula. Quæ habent cholem raro mutant, idque continget in ∴ primo ſi nomen à verbo geminato oriatur תֹּם תֻּמִּים תֻּמִּי à verbo תָּמַם · כֹּל כֻּלִּי col a כָּלַל. Secundo, ſi nomen finitur in aliqua finali litera אוֹם אֻמִּים (idē fit in aliis generibus nominū cū ſimilis caſus acciderit מָעוֹ מַעֻזִּים דָּם דָּמִים.) Ratio eſt, quia cùm finalis mutatur in mediam, media ipſa recipit dagues, aut quū ſecunda litera quę geminatur amittitur, etiam tunc ponitur dagues in tertia remanenti, quod poſt punctū principale non fiet, niſi accentus collocetur in puncto principali. לֶקַח סָבּוֹ

De

Scholium סוֹף פָּסוּק: אַתְנָח פָּסֵק, סֶגֹלְתָּה רְבִיעַ קָטוֹן זָקֵף שַׁלְשֶׁלֶת, ī quouis loco hi accentus collocentur eandem habent vim. His iactis fundamētis, de monoſyllabis ſit, Prima regula. Nomina monoſyllaba habentia ָ in regimine, mutant illud in ַ שַׂר שָׁלוֹם, princeps pacis. In reliquis tribus caſibus mutationis, manet טַל טְלָיִם טְלִי. Sed בַּת פַּת נַת aut cū ַ, in cōpoſitione in chiric mutant, בִּתִּי. Secunda regula. Quæ habēt ֵ vt גֵּר לֵץ, frequentius nihil mutāt, niſi in regimine in quo ſæpe mutant in ſegol, שֵׁם יְהוָה. In iſtis tamen nominibus, שֵׁן נֵם עֵז אֵם עֵת, עֵט מֵץ קֵץ חֵק חֵן חֵץ לֵב, & id genus aliis cere in chiric mutatur in plurali, & in compoſitione pronominis

ui(quod eſt quando nomen ſubſtantiuum iungitur ſubſtantiuo) & tunc primum eſt in quocunque ſe obtulerit caſu, ſecũdũ neceſſario in genitiuo. בֶּן יִשַׁי filius Iſai. Secundo ex formatione pluralis. Tertio ex cõpoſitione ꝓnominis. Poſtremo ex periodi fine. Quatuor ſunt puncta permutabilia, ָ ֵ ֹ ֶ quæ mutantur in ſeua, & cholem in ֳ: קֹדֶשׁ קָדְשֵׁי. Sed aduertendum quod mutatio pũctorum circa primã literam quæ fiebat in ſeba, ĩ gutturalibus erit in ֲ: חָכָם חֲכָמִים. Deinde regimen ſingulare genitiui, punctis correptis, periodi dimidium, aut extremum, & quæ eandem vim habent, longis gaudẽt, מִקְדַּשׁ יְהוָה pro מִקְדָּשׁ & שָׁמֶשׁ loco שֶׁמֶשׁ.

Scho-

maſculinorũ,nempe in ים,terminatorum in plurali, ſecundam in ות fœmininorum. Pluralis à ſingulari in maſculinis deriuatur adiectione im,גַר גֵרִים. et ſi ſingularis numerus habet formam fœmininorũ, vltima mutabitur in im שְׂעוֹרָה נְמָלָה נְמָלִים. In fœmininis in ה deſinentibus, vltima in oth שִׁירָה שִׁירוֹת. in aleph addita oth,צָבָא צְבָאוֹת.nomĩa ĩ vth & ith pluralis typus, erit iioth אַחֲרִית אַחֲרִיּוֹת מַלְכוּת מַלְכוּיוֹת. כְּלִי פְּרִי cũ ſimilibus כְּלָיִים. Verùm vnum iod interdum omittitur, יְהוּדִי יְהוּדִים עִבְרִי

Mutatio punctorum. Cap.5.

In qua huiuſce artis ſumma cõſiſtit,ex quatuor ceu fontibus oritur,Primo ex regimine geniti-

maſculina ſunt, אַרְבַּע verò & שֵׁשׁ
fœminina. cæterum animalium
nomina communis ſunt generis
בָּקָר יוֹנָה

Tertia reg. Ex adiunctis verbis,
aut adiectiuis ſubſtãtiuorũ genus
dilucide percipitur, in ambiguis
præcipué vt מַחֲנֶה רוּחַ בֶּגֶד שֶׁמֶשׁ
Quarta regula. Nomina in im
in plurali finita, ſunt maſculina
שִׁיר שִׁירִים. in oth fœminina
גְּדוֹלָה גְּדוֹלוֹת. Sciendum eſt tamẽ
cõplurima reperiri nomina ma-
lina in oth, קֵץ קוֹל סִיר מִשְׁכָּן מָקוֹם,
מָאוֹר חָלוֹם בְּכוֹר אָב. Et fœminina
in im, אֵלָה אַלֻמָּה אֵימָה בֵּיצָה חִטָּה,
לְבֵנָה. Cauendum erit ergo ne ta
lia nobis imponant.

Ex hoc plane colliges tantũ duas
declinationes inueniri, primam Duæ declinationes
maſcu-

cabitur.

Prima regula. Ex ſexu,conditione,officio,genus virile ſit, an fœmineum,aut commune agnoſcitur. nam ſi conuenit maſculis,erit maſculinum,אִישׁ. ſi fœmininis, fœmininum,אָמָה.ſi ambobus cō mune,כֹּהֵן עֶבֶר. Fluuiorū maſculina,נִּחוֹן פְּרָת.regionum verò ac vrbiū fœminina, יְהוּדָה בָּבֶל, atque membrorum ſignificantiū dualitatem יָד עַיִן.

Secunda regula. Nomina finita in אֹת, & ה deſinentia præcedēte ָ ſūt fœminina צָבָא תּוֹרָה אַחַת.cętera omnia aliter deſinentia maſculina סֻלָם גַּנָב. Porrò in numeralibus cardinalibus à tribus ad decem vſque, & alibi ſępe,cōtrarium ſeruatur: nam אַרְבָּעָה שִׁשָּׁה

 maſcu-

Mouetur tamen in medio,ſi fuerit ſub litera notata dagues, פִּקְרוּ Et ſi duo ſeba ſint ſimul, primũ quieſcit, ſecũdũ mouetur נַפְשְׁךָ. Tertio, mouetur quando eſt ſub litera prima in dictione geminata הָרְרֵי verum aliquando vertunt in ־: גִּלְּלִים. Hæc de literarũ ratione ac prolatione ſufficiant.

De genere & declinatione Caput 4.

Partes orationis tres ſunt. שֵׁם nomen, in quo & pronomẽ. פֹּעַל verbum, in quo participium; מִלָּה dictio,in qua reliquæ orationis partes intelliguntur. Genera tria ſunt, maſculinum, fœmininum, commune ſeu ambiguum;quorum indicium his regulis explicabitur Partes orãtiõis.

dagues lene. In reliquis quo preſſius efferãtur, & vocatur dagues forte. Eſt & quædam virgula vocata raphe, id eſt leniens, quæ ponitur tantum ſupra literas בְּגַד כְּפַּת, vt lenem faciat prolationem.

Raphe

Neque ſemper ſcribitur, ſed ineſſe toties intelligitur, quoties dagues abſuerit. Igitur בגד cum dagues fortiter, cum raphe leniter efferuntur. כפת cum dagues, c, p, t: cum raphe, ch, ph, th.

De punctis. *Cap.* 3.

-: ·:: tantum ſub gutturalibus ponuntur. ·. in principio aut medio dictionis ponitur. ו in quouis loco collocatur. Seba in capite mouetur, hoc eſt profertur in medio, aut fine quieſcit, בְּנוֹ ·פִּקְלוֹ

Seba

Mo-

ſua natura efficiens,vt quodammodo proferatur. לָבַּח

Tres hæ literæ ſimiles in ſono שׂ ס צ, hoc ſolo differentes,quod שׂ molliter,ס aſperius,צ vehemētiſsimè proferuntur.

ח ע ח vel ע quum in fine ponuntur præcedente aliquo puncto longo,dempto ָ,recipiūt ַ,& profertur vocalis illa ante literas cōtra naturā pūctorū הִצְלִיחַ שׁוֹמֵעַ. Hoc inter coniugandum ſummè aduertendum eſt.

Dagues Dagues eſt quoddā pūctum, (dictum quaſi premens) quód poteſt poni in ventre literarum omnium,demptis gutturalibus & res.In literis בְּגַדְכְּפַת vt dirigat earum prolationem, vocaturque dagues

quieſcentes,quia ponuntur ſæpe ſine punctis(& tunc manēt ocioſæ)tātum ad dictionis ornatum, נָשִׂיא.Quod verum nō eſt in iod & vau in duobus locis. Primo,ſi ſimul in fine dictionis ponantur. nam tunc prima manet ocioſa, ſecunda profertur,vt גוֹי שְׁנוֹתָיו. Secundo , ſi iod vel vau ſequātur poſt a,vel u, quia tunc proferuntur.בָּנוּי פָּנַי קַו.

Loca plationis. Literæ diuiduntur ſecundū prolationis inſtrumenta, nam בומף literæ labiorum, זסצרש dentium, דטלנת ligue, גיכק palati, אהחע gutturis,vocantur.

Mappic. ה in fine dictionis recipit aliquādo pūctum mappic, id eſt extractorem,eo quod extrahit literā à

ſua

caméz valet a. niſi quod ֳ: valet o. Quinque ſunt literæ duplices in alphabeto, quarum primæ in principio & in medio, ſecundæ in fine ſolum ponuntur, ideo duplices vel finales vocantur. Ex his duplicibus duæ tantum puncta recipiunt ך neceſſario ְ: vel: לָךְ לֵךְ, ן aliquando ְ. Literæ bipartitò diuiduntur, aliæ ſunt radicales מַט סֵפֶר גֵּוַע צֶרֶק, aliç vero ſeruiles (que interdum ſunt & radicales) אֶתְכֶנָה מְשֶׁלִיבוֹ. vtrarúnque cognitio ex totius grammaticę pendet intelligentia. Punctum quod habet ſin in dextro latere ſibboleth, in ſiniſtro çibboleth nuncupatur. Ex ſeruilibus אֵהוּי appellantur quieſcentes,

Literæ duplices quot.

Quæ literæ radicales, quæ ſeruiles.

Sin.

De literis ocioſis.

Simplicia.

camez	chiric cum iod
patach	chiric ſine iod
çere	cholem
çegol	ſurec cum vau
ſeba, vel chateph	ſurec quibbuz

Compoſita.

camez chateph

pathach chateph

çegol chateph

Ex quibus ſunt vocales longæ, reliquæ breues.

De literis Cap. 2.

Regula. Nota quòd in nominibus literarum accẽtus in prima, poteſtas itidem in prima nominis litera collocatur, vt áleph, a. In pũctis accentus in vltima, poteſtás in vocali prima nominis ponitur; vt camez,

כַּף כָף	Caphchaph	כ ך
לָמֶד	Lamed	ל
מֶם מֶם	Mem mem	מ ם
נוּן נוּן	Nun nun	נ ן
סָמֶךְ	çamach	ס
עַיִן	Ain	ע
פֵּא פֵא	Pe phe.	פ ף
צָרִיק צָרִיק	Saddic çadd.	צ ץ
קוֹף	Quoph.	ק
רֵישׁ	Res	ר
שִׁין	Sin	שׁ
שִׂין	çin	שׂ
תָּו	Tau	ת

De punctis.

Quum apud Hebræos omnes literæ ſint conſonantes, vocalium loco punctis vtuntur. ex illis quę dam vocantur compoſita, quædam vero ſimplicia.

Sim

INSTITVTIONES IN LINGVAM SANCTAM, MARTINO *Martinez Cantapetrenſi authore.*

De literis & punctis in generali.

Caput 1.

הָאוֹתִיּוֹת, quæ Latine literæ dicuntur, ſunt duæ & viginti.

אָלֶף	Aleph	א	–
בֵּית	Beth	ב	–
גִּימֶל	Guimal	ג	–
דָּלֶת	Daleth	ד	–
הֵא	He	ה	–
וָו	Vau	ו	/
זַיִן	Záin	ז	~
חֵית	Cheth	ח	–
טֵית	Teth	ט	—
יוֹד	Iod	י	

hanc non eſſe adeo mitem ac cicurem, vt omnino velit ſubdere colla iugo. Conabimur tamen eius feritatem reprimere, ne in ipſorum Hebræorum rebellione & pertinacia perſiſtat. Atque vt radicitus tota res mente percipiatur, ab ipſiuſmet initiis, ac primordiis pertractanda mihi eſſe videtur.

in medium afferat: ille tam latus ac diſperſus, vt facilius ex Oceani fluctibus pateat exitus, quã ex iſtiuſmodi verboſiſsimis

Pindarus. præceptiunculis, οὐ ψαύδεϊ τέγξαι λόγον διάπειρά τοι βροτῶν ἔλεγχος, teſte Pindaro in Olympiis. Maximè inter nos, apud quos piaculi, aut læſę maieſtatis crimine reus habetur, qui in his vel parum temporis inſumpſerit à ſophiſticis næniis auocatus. his q̃d dicerem haberẽ, tamen alio properans, dicam,

οὐ θεμιτὸν λάκων ποτ᾽ ἀλλόνα νᾶσας ἐρύσδειν.
οὐδ᾽ ἔποπας κώνισιν.

His valere iuſsis reliquum eſt vt compendiaria breuitate τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσι κελεύει, perſtringam, ſi prius vos monuero linguam

EIVSDEM MARTINI MARTINEZ CANTAPETRENſis ſacrarum literarum ſtudioſis, ac perinde Hebraicæ literaturæ candidatis parænesis.

DIu equidem reluctatus ſum quod petebatis annuere, cum viderē complures authores, tum veterum, tum recentiorum Hebręorum, ac noſtrorum clariſſimos rudimenta huius linguæ in artē redegiſſe, ac poſteris tradidiſſe, inter quos ego, ὧς ποτ' ἀθαναίαν ἔριν ἤρισεν. Sed vt verum fa- Theocritus. tear nullum mihi videre contigit tam aptum, quin diſcipulis edocendis ineptus eſſe videretur. Cum hic tam arctus ac breuis ſit, vt qui niſi verborum בִּנְיָנִים nihil

in

ingratum fuiſſe cognouerim. Paruū quidem eſt quod in præſentia vobis offero, ſed, vt ille aiebat, paruum parua decet, et ueſtra æquanimitas audaciam meam incitabit, quæ non minus parua libenter accipit, quàm magna liberaliter impertit. Valete. Ex hac florētiſsima Academia, quinto calendas Auguſt. anno à Virginis partu ſeſquimilleſimo quadrageſimo ſeptimo.

vt in eo quod ſua ſponte obſcurum erat, maiores tenebras offuderint: partim ita ieiunè ac tenuiter, vt ſanctæ linguæ candidatus vix quidquã ſtudio ſuo dignum inueniat. Hec neceſſitas me coegit vt rationẽ de integro inirẽ, & artem quæ verè hoc nomine digna eſſet, reiectis ſuperuacaneis, appoſitis neceſſariis, expoſitis obſcurioribus componerẽ. Cõpoſui auſpice deo, in cuius maiorem cultum hæc omnis opera nauata eſt, & ad finem qua licitum eſt diligentia perduxi. Eam vos ſapientiſſimi viri qua ſoletis humanitate ſuſcipite, vt pote literatis hominibus literarium planè munus, plura in dies accepturi quæ altiorẽ ſapiant eruditionem, ſi hoc uobis, vt ſpero, non

ingratum

hoc, quod nuper elucubratum opuſculum eſt, uobis uelut totius mei profectus authoribus, debito iure deſtinaui, quod quale ſit paucis iam aperiam. Quinque aut eò plus agũtur anni, cum ex honorifico veſtrum omnium ſuffragio, & conſenſu, cathedræ linguarum præpoſitus hoc munus exequor, ea auditorum frequentia, quæ nulli (quod ſine arrogantia dicam) ante me contigit, experientiáque ipſa, quam nemo non probatiſsimam magiſtram eſſe cognouit, apertius intellexi, nihil magis in hac arte ſermonis Hebraïci, quàm arte opus eſſe, & docta, & compendiaria. Qui enim ante me munus hoc ſuſceperunt, partim ita prolixè, ita confuſè rem tractarunt,

MARTINVS MARTINEZ CANTAPETRENSIS

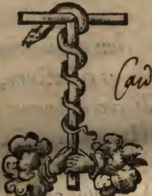
ſacræ Theologiæ ſtudioſus, linguarum trium Salmanticæ profeſſor, ſeueriſſimo eiuſdem Salmanticenſis Academiæ Senatui S.

QVidquid eſt in me eruditionis, & ſtudii, multis cùm annis, tum laboribus collectum, & ſi ſcio quàm mediocre quámque exiguum ſit, tamen id totum vobis, conſcripti patres, offerre, ac dicare potiſſimum conſtitui. Apud uos enim à primis educatus incunabulis poſt prima literarum rudimenta, ſacræ Theologiæ diſciplina, & linguarum cognitione inſtructus, ſine quibus illotis, vt aiunt, manibus ſanctæ literæ contrectantur, ne ingratus, ne immemor tanti cenſerer beneficii, cum alia, tũ hoc

Colleg. Rom: Soc: Jes. Cat. inscript.

Inſtitutiones

IN LINGVAM SANCTAM, MARTINO MARTINEZ Cantapetrenſi authore.

PARISIIS,

Apud Iacobum Bogardum, ſub inſigni D. Chriſtophori, è regione gymnaſij Cameracenſium.

1548

BIBLIOTECA VITTORIO EMANUELE

6-1 c.27